

عصر اقتصاد

ویژه نامه بیستمین نمایشگاه بین المللی متالورژی (ایران متافوز ۱۴۰۲)

www.asre-eghtesad.com

روزنامه بین المللی اقتصادی صبح ایران (آذر ماه ۱۴۰۲)

- دور شدن از پاشنه آشیل اقتصاد با رونق صنایع معدنی و فولاد
- فولاد سبز؛ فرصت‌ها و چالش‌ها
- سودآوری مناسب با مزیت رقابتی بالای جهان فولاد سیرجان

حوزه های فعالیت

● صنعت و معدن

- کنسانتره سنگ آهن
- گندله سازی سنگ آهن
- احیا مستقیم (آهن اسفنجی)
- ذوب، فرآوری و بالایش مس
- صنایع آلومینیوم

● زنجیره آهن و فولاد

- ذوب و ریخته گری
- نورد سرد و گرم
- صنایع پایین دست آهن و فولاد

● نفت، گاز و پتروشیمی

دامنه خدمات

● اجرای پروژه ها

در قالب قراردادهای
(EPC, EPCC) +F

● اجرای پروژه های سرمایه گذاری

در قالب قراردادهای
BOT, BOO

اجرای موفقیت آمیز

بیش از ۵۰ پروژه بزرگ مقیاس در زمینه های فعالیت

افتخارات

رتبه اول از نظر بهره‌وری کل عوامل در بین شرکت های پیمانکار عمومی کشور (در سال ۱۳۹۵)
قرار گیری در لیست ۱۰ شرکت پیشروی کشور برای سه سال متوالی (سال های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱)
جایگاه ۶۷ میان ۵۰۰ شرکت برتر ایران در سال مالی ۱۴۰۰

GOHARZAMIN

Mining and Industrial Company

گهرزمین نبض تپنده تولید و توسعه

شركة معدني وصنعتي گهرزمین
Goharzamin Mining and Industrial Company
روابط عمومی و امور بین الملل

▶ www.GOHARZAMIN.com ◀

گل گهر

رویش باورها در دل کویر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر
GOLDESTAN IRON & INDUSTRIAL COMPANY
روابط عمومی و امور بین الملل

www.geg.ir

شرکت حجابان فولاد سیرجان (سهامی عام)

بزرگترین تولیدکننده
شمش فولادی و میلگرد
در جنوب شرق کشور

www.Sjsco.ir

● دفتر تهران

میدان ونک - بزرگراه حقانی
بعد از چهار راه جهان کودک
خیابان شهیدی (دیدار جنوبی)
نبش کوچه ژوبین - پلاک ۲

● کارخانه

سیرجان کیلومتر ۵ جاده شیراز

شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات

(سهامی عام)

چشم انداز :

تبدیل شدن به برترین شرکت سرمایه گذاری تخصصی در امور معادن و صنایع معدنی در منطقه خاورمیانه تا سال ۱۴۰۴.

ماموریت :

ما می خواهیم به عنوان شرکت سرمایه گذاری تخصصی معدن و صنایع معدنی با سرمایه گذاری محوری در فعالیتهای معدنی و فرآوری مواد معدنی ضمن نقش آفرینی در توسعه و بازرگانی بخش معدن با پاسخگویی به نیازهای مشتریان و ذی نفعان خود، بازده حداکثری را برای سهامداران خود به ارمغان می آوریم.

استراتژیهای کلان :

- دستیابی به بازدهی سالانه سرآمد بازار سرمایه کشور
- کسب عنوان بزرگترین پایگاه اطلاعاتی معادن ایران، خاورمیانه و کشورهای مشترک المنافع (CIS)
- کسب برند تخصصی سرمایه گذاری و تجارت معدن
- افزایش وفاداری سهامداران و مشتریان با خلق ارزشهای ویژه
- تقویت سرمایه های انسانی متناسب با قابلیت های ضروری مورد نیاز توسعه و حیات شرکت

راهبردهای شرکت :

- افزایش بازده سبد سهام موجود
- نوآوری در مدل کسب و کار و سرمایه گذاری شرکت
- افزایش بهره وری شرکتهای تابعه و وابسته
- تحول در فرایندهای شرکت

Mines and Metals
Development Investment Company

www.mmdic.ir

نشانی: تهران، بلوار آفریقا، خیابان اسفندیار، پلاک ۳
تلفن: ۷۱۱۲۵۰۰۰
فاکس: ۲۲۰۴۶۱۶۶

شرکت ذوب آهن اصفهان
(سهامی عام)

ذوب آهن اصفهان در مسیر تحول و توسعه با تولید محصولات ارزش افزا

با اطمینان بسازید

ریل ملی، افتخار ملی

www.esfahansteel.ir

CMIC

چادرملو نگینی در دل کویر

تولید بیش از
محصولات در
زنجیره فولاد

۱۷
میلیون تن

گروه شرکت های چادرملو در بیستمین نمایشگاه ایران متافو

شرکت احداث صنایع و معادن سرزمین پارس

شرکت آهن و فولاد سرمد ایرکوه

شرکت فولاد شاهروود (سهامی عام)

شرکت توسعه و عمران اصفهان و فارس

شرکت سوله صنعتی یزدی پارس (سهامی خاص)

شرکت معدنی و صنعتی چادرملو

شرکت صنایع معدنی
SMIC
خراسان
(مهاباد)

منو فولادسنگان

**۵ میلیون تن گندله و ۵ میلیون تن کنسانتره
طرح توسعه کارخانه ۲.۵ میلیون تنی کنسانتره هماتی
پروژه افزایش ظرفیت گندله از ۵ به ۷.۵ میلیون تن**

شرکت صنایع مس شهید باهنر
Bahonar Copper Industries Co.

• بزرگترین تولید کننده محصولات
نیمه تمام مس و آلیاژهای مس در خاورمیانه

www.csp.ir

شرکت مادر تخصصی (هلدينگ)
توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه (سهامی عام)
MIDDLE EAST MINES & MINERAL
INDUSTRIES DEVELOPMENT HOLDING Co.
زنجیره کامل تولید از معدن تا محصول نهایی

صاحب امتیاز و مدیرمسئول:
موسسه عصر سرآمدان اقتصادی

سردبیر:

مسعود شریعت زاده

مدیر ویژه نامه:

زینب غضنفری

همکاران:

طاهره گودرزی

محمد امین صراف

امیرعلی رمدانی

سکینه مهرایی

مهناز برخوردار

مدیر هنری:

زهرا کوثرغلامی

توزیع:

نشرگستر

چاپ و صحافی:

چاپ صادق

نشانی: خیابان کارگرشمالی جنب

بیمارستان قلب تهران

پلاک ۱۴۴ واحد ۵

کد پستی: ۱۴۱۱۷۱۵۳۱۶

تلفن: ۰۹۶۲۴۵

فکس: ۰۵۷۱۲۷

همراه: ۰۹۹۰۳۵۴۹۴۵۳

سازمان آگهی‌ها: ۰۷۸۹۴۵۲۹۳

www.asre-eghtesad.com

Telegram: @asreeghtesad

نسخه pdf ویژه‌نامه را

از سایت روزنامه دریافت کنید.

درد مشترک صنایع معدنی و فولادی جداگانه درمان نمی‌شود!

زینب غضنفری

درد تولید بحرطوبیلی است که بارها از زبان تولید کنندگان فعال در تمامی عرصه‌های اقتصادی کشور بیان شده است و به نظر می‌رسد این درد مشترک هرگز جدا جدا درمان نمی‌شود.

از یک سو نیاز به داشتن نگاه دقیق تخصصی در بدنه تصمیم ساز و سیاست گذار دولتی هستیم و از سوی دیگر نیاز به ایجاد انگیزه در فعالین صنعت تا بتوانیم از ورطه‌ای که ساختار مولد اقتصاد ایران در آن قرار گرفته فاصله بگیریم.

حال در ساحت تولید در بخش صنعت فولاد به عنوان یکی از وسیع ترین زیرشاخه های صنایع معدنی کشور نیاز به سیاست گذاری دقیق و تخصصی داریم، اتفاقی که بنا به شواهد در سالهای گذشته رخ نداده و نتیجه آن شرایط ناموزونی است که در زنجیره فولاد کشور شکل گرفته است.

در مقابل نیز باید انتظار داشته باشیم صنایع فولادی در کشور با توجه به خلاءهای موجود در زنجیره تولید و نیازهای بازار و صنایع پایین دست صنعت فولاد با اتخاذ رویکردهای نوآورانه و مبتکرانه به پاسخگویی همت گمارند تا در این جریان هم افزایشی بین سیاست گذاران و رویکرد انگیزشی صنایع فولادی رخ کرده و کل زنجیره رامتحول سازد.

بوروکراسی دولتی در سالهای گذشته و تا امروز آسیب های زیادی به ساختار تولید وارد ساخته، ولی به طور حتم به رغم هم عیب های این ساختار هیچ یک از فعالین اقتصادی معتقد به حذف این ساختار نیستند، بنابراین توقع، انتظار و تلاش باید در جهت اصلاح وضعیت و رفع مشکلات باشد.

دولت سیزدهم در میانه راه خود قرار داد و به نظر هنوز به روزمرگی دچار نشده و در این برهه هنوز گوش شنوا دارد. مدیران و فعالین صنعت فولاد باید از این فرصت بهترین برداشت را داشته و با انعکاس نظرات و انتظارات خود در چارچوب منافع ملی، دولت مردان را متقاعد کنند و مسیر درست اصلاح را به ایشان نشان دهند.

در این میان یادمان نرود کسانی که از حضور مافیاهای باند های قدرت و ثروت در دل صنعت سود می برند یا مانع این اصلاحات خواهند شد و یا تلاش می کنند مسیر دلخواه خود را به آن دیکته کنند؛ برای پرهیز از چنین وضعیتی ضرورت دارد همه ارکان و نهادهای فعال در عرصه صنعت با هم و در یک راستا حرکت کنند. همانطور که اشاره شد این درد مشترک هرگز جداگانه درمان نمی‌شود. فرصت کم است و مصائب فراوان، دلسوزان باید با مغتنم شمردن همین اندک بضاعت زمانی هر چه در توان دارند را به کار گیرند.

فهرست

۱۴ دور شدن از پاشنه آشیل اقتصاد با رونق صنایع معدنی و فولاد
۱۵ فولاد سبز؛ فرصت‌ها و چالش‌ها
۱۶ آینده روشن در انتظار منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس
۱۷ سهم قابل توجهی «تاسیکو» در تولید ثروت ملی
۱۸ روند روبه رشد گل‌گهر در ثبت اعداد فروش
۱۹ سودآوری مناسب با مزیت رقابتی بالای جهان فولاد سیرجان
۲۰ خسارت سنگین اقتصاد کشور از قطعی برق و گاز صنعت فولاد
۲۲ به دنبال رفع نیاز کشور در حوزه فرسبیلیکو منگنز هستیم
۲۳ در تولید فولاد سبز از رقبای خود جلوتر هستیم
۲۴ نقش انکارناپذیر «ومعادن» در حوزه اکتشاف و تامین مواد اولیه زنجیره فولاد
۲۶ طرح کنسانتره یک میلیون تنی عصر نوین به‌آباد تا پایان سال جاری به بهره‌برداری خواهد رسید
۲۷ کسب پنجمین گواهی‌نامه متوالی Excellence توسط سنگان در آزمون مهارت (PT)
۲۸ «ایران متافو»؛ گذرگاهی مطمئن برای قوام‌یافتگی هرچه بیشتر صنعت فلز ایران
۳۲ فولاد؛ چشم امید ایران در بازارهای جهانی
۳۳ پیشتازی ایمپاسکو و ایمیدرو در ایجاد اشتغال کارآفرینی و تولید سرمایه
۳۴ ابرروندهایی که فولاد را به مخاطره می‌اندازند
۳۵ مروری بر وضعیت و چالش‌های ارزیابی اثرات محیط زیستی در ایران
۳۸ برنامه ریزی هدفمند برای تحقق آرمان‌ها

دور شدن از پاشنه آشیل اقتصاد با رونق صنایع معدنی و فولاد

● مسعود شریعت زاده

میلیارد تومان نیز از محل آورده نقدی ناشی از افزایش سرمایه، جذب نقدینگی و تامین مالی کردند.

دست باز و گشاده دستی معدنی ها و فولادی ها در پرداخت سود سبب شده سهامداران نگاه دیگری به این گروه دارند و به امید سود نقدی بالا، با این شرکت ها به مجمع می روند و عموماً مجامع سالانه شرکت های این گروه با استقبال مناسبی همراه می شود. نسبت پرداخت سود معدنی ها و صنایع معدنی ۷۶ درصد است و در واقع، معدنی ها بخش قابل توجهی از سود محقق شده خود را در مجمع عادی سالانه بین سهامداران خود تقسیم می کنند.

معدنی ها با حاشیه سود ناخالص ۳۸ درصدی فعالیت می کنند و بازده حقوق صاحبان سهام کل صنعت ۵۱ درصد است که ارقام قابل قبولی محسوب می شود. در مورد اهمیت و جایگاه و سودساز بودن صنایع معدنی و فولادی همین بس که در این گروه کمتر شرکت زیانده‌ی به چشم می خورد و فعالیت شرکت ها با سودآوری همراه است.

به همین جهت است که به شدت مورد توجه سهامداران قرار دارند و بخش قابل توجهی از معاملات بازار سرمایه را به خود اختصاص می دهند.

شرکت فولاد مبارکه اصفهان به عنوان بزرگترین شرکت تولیدکننده فولاد در خاورمیانه شناخته می شود و با سرمایه اسمی ۸۰ هزار میلیارد تومانی و ارزش بازار ۴۲۸ هزار میلیارد تومانی، یکی از بزرگترین شرکت های حاضر در بازار سرمایه کشور به شمار می رود.

سنگ آهن به عنوان یک کالای مهم شناخته می شود که بزرگترین معادن آن در استرالیا و برزیل قرار گرفته اند. سنگ آهن ماده اصلی تولید فولاد است و حدود ۹۸ درصد از سنگ آهن استخراجی برای تولید فولاد استفاده می شود. در بالادست زنجیره فولاد، سنگ آهنی ها حضور دارند که ایران با ذخیره قابل استخراج ۲٫۷ میلیارد تنی و تولید ۷۵ میلیون تن سنگ آهن در سال گذشته میلادی، هشتمین تولیدکننده برتر دنیا بود. میانگین عیار سنگ آهن ایران ۵۵ درصد است که در مقایسه با متوسط عیار جهانی (۴۷٪)، مطلوب ارزیابی می شود.

در میان شرکت های تولیدکننده سنگ آهن، مجتمع سنگ آهن سنگان با ۲۲ میلیون تن سهم ۲۷ درصدی از کل استخراج سنگ آهن کشور در سال دارد. پس از آن، شرکت های گهر زمین، چادرمولو گل گهر در رتبه های بعدی قرار دارند. صنعت مس یکی دیگر از صنایع ارزشمند و سودآور است که با توجه به رونق تولید خودروهای برقی و مس به عنوان فلز پرکاربرد در این خودروها، جایگاه این صنعت در آینده بیشتر نمود پیدا خواهد کرد.

ایران با تولید ۳۰۸ هزار تن کاتد در سال ۲۰۲۲ رده هفدهم تولید مس را در دنیا داشت و در این سال شرکت ملی صنایع مس ایران ۲۹۶ هزار تن مس محتوا و ۳۰۰ هزار تن مس کاتدی تولید کرد. در واقع، تقریباً تمام مس تولیدی کشور در شرکت ملی صنایع مس ایران (فملی) تولید می شود.

در مجموع باید اذعان داشت که در حال حاضر اقتصاد کشور حول محور صناعی همچون فولاد، معدنی ها و مس می چرخد و تحولات این صنایع، اثر قابل توجهی بر معادلات اقتصادی می گذارد و برای آن که بتوان رشد اقتصادی مطلوب رقم زد، باید مطابق با توصیه رهبر انقلاب، به بخش معدن و صنایع مرتبط اهمیت و توجه مضاعف داشت و توسعه این بخش از اقتصاد در دستور کار قرار گیرد تا از اقتصادی نفتی که به پاشنه آشیل ایران تبدیل شده و همواره اهرم فشار بیگانگان بوده است، فاصله گرفت.

یکی از تاکیدات مهم مقام معظم رهبری در سالیان اخیر و به خصوص با تشدید تحریم های ظالمانه، جایگزینی معدن به جای نفت است.

در روزهایی که کشور با شدیدترین تحریم های تاریخ خود مواجه است و فروش نفت به سختی صورت می گیرد، معدن و صنایع معدنی به خصوص فولاد می تواند جایگزین خوبی برای آن باشد.

ایران از نظر تعداد معدن و ظرفیت های معدنی و عیار آن ها از غنای بالایی برخوردار است و ذخایر معدنی بسیار بالایی دارد به گونه ای که برخی معادن کشور در منطقه و حتی جهان نظیر ندارد و بالاترین ذخایر موجود دنیا را دارند.

با توجه ظرفیت بالای این صنعت، نقش مهم و اثرگذاری در شرایط اقتصادی کشور دارد و بخش قابل توجهی تولید ناخالص داخلی و صادرات غیر نفتی در صنایع معدنی و فولادی صورت می گیرد. از سوی دیگر، معدن و صنایع فولادی به دلیل ارزش بالا و درآمدزایی مناسب و سودآوری مطلوب، بخش نسبتاً قابل توجهی از درآمد دولت را تشکیل می دهند.

البته این نکته را نیز باید توجه داشت که وضعیت مطلوب معادن و صنایع معدنی و فولادی در شرایطی روی روند صعودی و کارا حرکت می کند که موانع موجود از پیش روی شرکت ها برداشته شود و چالش های بزرگی نظیر ناکارآمدی نظام اداری، نبود زیرساخت های کافی و کمبود بودجه برای تامین مالی پروژه های معدنی، حل و فصل شود.

صنعت فولاد در بسیاری از کشورها به عنوان صنعت اول و برتر شناخته می شود؛ به طوری که امروزه تولید و مصرف فولاد یکی از شاخص های اصلی توسعه یافتگی به شمار می رود. اهمیت صنعت فولاد از آن جهت است که با حضور در هر منطقه ای بر توسعه فرهنگ، سطح دانش، اشتغال زایی، پژوهش و تجارت آن منطقه تأثیر مثبت بسزایی می گذارد.

در افرق سال ۱۴۰۴، تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال هدفگذاری شد و برای دستیابی به این هدف نیاز به انجام سرمایه گذاری بالاد در زنجیره تولید و زیرساخت به شدت احساس می شود. ایران در سال ۲۰۲۲ با تولید ۳۰٫۶ میلیون تن فولاد، دهمین تولیدکننده برتر دنیا بود و بیشترین رشد تولید را نسبت به سال قبل داشت.

یکی از بزرگترین پتانسیل ها و مزیت های رقابتی فولادسازان و معدنی ها این است که می توانند در شرایط مختلف اقتصادی و سیاسی کشور فروش محصولات خود را با کمترین مشکل انجام دهند. همچنین نسبت قیمت به درآمد مناسب، حجم منابع مالی در اختیار شرکت ها، بالا بودن کشتش سود شرکت ها نسبت به قیمت دلار، وجود دارایی های ارزی و تسعیر این دارایی ها با قیمت دلار آزاد، صعود قیمت های جهانی در مدت اخیر، مجاورت با معادن سنگ آهن، کیفیت بالای محصولات تولیدی در منطقه خاورمیانه، و داشتن طرح های توسعه ای از دیگر مزیت ها و نقاط قوت این صنعت محسوب می شوند.

در سوی دیگر، این صنعت با ریسک هایی همچون قیمت گذاری دستوری، تغییر قوانین و مقررات، افت حاشیه سود در صورت کاهش قیمت های جهانی، تخفیف ها و هزینه های مرتبط با دور زدن تحریم ها و همچنین قطعی گاز و برق، مواجه هستند که هر کدام به نوعی بر عملیات شرکت ها اثر می گذارد.

به این ترتیب، معدنی ها و فولادی ها در بین اهالی بازار سرمایه جایگاه ویژه ای دارند و همواره جزو انتخاب های سهامداران حرفه ای بوده است.

شرکت های معدنی حاضر در بورس تهران طی مدت سپری شده از سال جاری بالغ بر ۵۹ هزار میلیارد تومان سود نقدی بین سهامداران تقسیم کردند و ۱۵ هزار

فولاد سبز؛ فرصت‌ها و چالش‌ها

● طاهره گودرزی

جایگاه کشورهای توسعه یافته در تولید فولاد سبز

چین به عنوان تولیدکننده و مصرف‌کننده نیمی از فولاد جهان متعهد شده است که تا ۵۰ سال آینده، کربن تولید شده در صنایع خود به ویژه بخش فولاد را به صفر برساند. از این رو گروه فولاد بائو چین (China Baowu Steel Group Corp) به عنوان بزرگ‌ترین فولادساز جهان، به این برنامه ملحق شده و در آینده نزدیک به یکی از برترین تولیدکنندگان فولاد سبز در جهان تبدیل خواهد شد. از دیگر تولیدکنندگان مهم فولاد سبز در جهان می‌توان به کارخانه شرکت سوئدی (SSAB)، شرکت اسپانیایی آرسلور میتال (ArcelorMittal S.A.) و گروه ریوتینتو (Rio Tinto) اشاره کرد. اما با توجه به اینکه کشورهای توسعه یافته مانند چین، اسپانیا، سوئد، آلمان، آمریکا و ژاپن تولید فولاد سبز را آغاز کرده‌اند اما به دلیل هزینه‌های بالا و عدم دسترسی به دانش تولید، عملاً تولیدکنندگان کمی توانایی ورود به این پروژه را دارند.

شرایط تولید فولاد سبز در آسیا و ایران چگونه است؟

کیوان جعفری پهرانی تحلیلگر ارشد فولادی معتقد است که کشورهای آسیایی در مسیر رسیدن به تولید فولاد سبز تلاش‌های بسیاری را شروع کرده‌اند اما شواهد نشان می‌دهد که سبز شدن فولادسازی به عنوان گفتمان غالب صنعت فولاد در ایران و سایر کشورهای آسیایی، به زمان بسیار و سرمایه‌گذاری گسترده‌ای نیاز دارد. هدف‌گذاری فولاد (کاملاً) سبز چین سال ۲۰۶۰، هند سال ۲۰۷۰، عمان سال ۲۰۴۰ و عربستان سال ۲۰۳۰ است.

به گفته وی، تمامی کارخانه‌های جدید در حال ساخت واقع در منطقه غرب آسیا به ویژه در کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس شامل عمان، امارات متحده عربی، عربستان سعودی و حتی قطر به اضافه کارخانه‌های جدید فولادسازی پاکستان، در حال احداث براساس تکنولوژی فولاد سبز هستند و کشورهای حاشیه خلیج فارس به طور ۱۰۰ درصد در حال برنامه‌ریزی برای تولید فولاد بر مبنای فولاد سبز هستند. تحلیلگر ارشد فولادی معتقد است که تولید فولاد سبز در ایران با توجه به وابستگی به گاز به عنوان عامل احیاء و هم در رابطه با کوره‌های بلند و نیاز به زغال سنگ، به سادگی محقق نخواهد شد. به ویژه اینکه تکنولوژی فولادسازی ایران نیازمند به روزسانی در ابعاد جهانی است. لذا ایران راه طولانی برای تولید فولاد سبز در

پیش دارد، به ویژه اینکه در معدنکاری نیز تمام ماشین‌آلاتی که استفاده می‌شود، اکثراً طول عمری بالغ بر ۲۰ سال دارند و با تکنولوژی سوخت‌های فسیلی و نسل ۲۰ سال قبل استفاده می‌شوند. طبیعتاً در صنعت معدنکاری نیز باید از خودروهایی الکتریکی استفاده شود که هم قیمت بالایی دارد و به دلیل تحریم‌ها بحث واردات و استفاده از ماشین‌های سنگین الکتریکی مطرح نیست. اما جا دارد که ایران در کنار افق‌های چشم‌اندازی که در رابطه با صنعت فولاد تعریف کرده، یک چشم‌اندازی را برای سبز کردن فولاد تعریف کند و تمام تلاش خود را برای نیل به این هدف به کار گیرد. باین‌حال قطعاً این زمان زودتر از سال ۲۰۷۰ که هندوستان تعریف کرده نخواهد بود.

صنعت فولاد یکی از مصرف‌کنندگان منابع طبیعی و تولیدکننده آلاینده شناخته می‌شود و در چرخه تولید به مصرف مقدار زیادی آب نیاز دارد. از سوی دیگر فولاد یکی از بزرگ‌ترین صنایع در انتشار گاز دی‌اکسید کربن و گازهای گلخانه‌ای (۸ تا ۷ درصد) در جهان به شمار می‌رود. سختگیری‌های جهانی برای کاهش آلاینده‌ها و جلوگیری از انتشار گازهای گلخانه‌ای، باعث شده است که صنعت فولاد به دنبال پیدا کردن روش‌های تولید نوین در فولاد رود که در این مسیر به راه‌حل فولاد سبز رسیده است.

اما فولاد سبز چیست؟

در واقع فولاد سبز یا Green Steel از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر و هیدروژن سبز تولید می‌شود و در چرخه تولید آن هیچ‌گونه سوخت‌های فسیلی مصرف نمی‌شود. در نتیجه در فرآیند تولید آن انتشار گازهای گلخانه‌ای به صفر می‌رسد. کاهش و در نهایت حذف تولید کربن و انتشار گازهای گلخانه‌ای، حذف سوخت‌های فسیلی و جایگزینی با انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش تولید آلاینده‌های محیطی و بهبود محیط زیست، صرفه‌جویی در منابع سنگ آهن به دلیل امکان استفاده مستقیم از آهن قراضه، افزایش تولید اکسیژن در چرخه محیط زیست به کمک هیدروژن سبز، بهبود سلامت جامعه و کاهش هزینه‌های درمانی به ویژه در اطراف کارخانه‌های فولادسازی اصلی‌ترین دلایل برای رفتن به سمت فولاد سبز است.

چالش‌های اساسی فولاد سبز

اما موضوعی که دارای اهمیت است، این است که تولید فولاد سبز یک فرآیند پرهزینه و دستیابی به فناوری آن زمان‌بر است و به تجهیزات پیشرفته‌تری نیاز دارد تا در جهان به طور گسترده مورد استفاده قرار بگیرد. افزایش هزینه‌های تولید، کمبود دانش و نیروی متخصص، در دسترس نبودن امکانات برای تولید دستگاه‌های ویژه و دشواری حمل و ذخیره هیدروژن از چالش‌های پیش روی تولید فولاد سبز در کشورهای تولیدکننده فولاد به شمار می‌رود.

استفاده از این روش برای تولید فولاد، اگرچه فواید و مزایای بسیار زیادی دارد؛ اما چالش برانگیز است. در واقع جایگزین کردن کربن با هیدروژن،

نیازمند دستگاه‌های فوق‌العاده قدرتمندی است که هزینه‌های بسیار سنگینی به دنبال دارد. همچنین براساس برنامه‌ریزی‌ها و آمار، پیش‌بینی می‌شود که هزینه تولید فولاد در این روش ۳۰ الی ۱۰۰ درصد افزایش پیدا کند.

همچنین حمل، ذخیره و استفاده از هیدروژن، دشوارتر از کربن است. دستگاه الکتریکی مورد استفاده این روش را تنها در تعداد محدودی از کشورهای تولیدکننده می‌توان پیدا کرد.

به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که عوامل اقتصادی، عملیاتی، دانش و فناوری، حمایت تیم پشتیبانی، آمادگی دولت، سرمایه‌گذاری و تولید دستگاه از مهم‌ترین چالش‌های تولید فولاد سبز است.

آینده روشن در انتظار منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس

در انتظار اشتغال زایی ۳۰ هزار نفری

سرپرست منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس تصریح کرد: هم اکنون بیش از ۱۳ هزار نفر در این منطقه عظیم اقتصادی در حال فعالیت هستند که با ورود شرکت های جانمایی شده در سایت توسعه به مدار تولید، اشتغال زایی ما بالغ بر ۳۰ هزار نفر خواهد شد.

نگاه مثبت به شرکت های سرمایه گذار

وی در ادامه بیان داشت: هم اکنون در این منطقه، صنایع بزرگ و استراتژیکی همچون فولاد و آلومینیوم مستقر شده اند که این مسئله منطقه ویژه را به قطب صنایع استراتژیک غیرنفتی تبدیل کرده است. پیرحسینلو اضافه کرد: نگاه ما نسبت به شرکت های سرمایه گذار مستقر در منطقه ویژه نگاه مسئولانه ای خواهد بود چرا که وظیفه ما جلب رضایت و مهیا سازی زمینه فعالیت بیشتر بخش خصوصی است که در این راه سرعت پیشبرد اهداف را نیز مد نظر قرار خواهیم داد.

مزیت های گمرکی

وی ادامه داد: در حوزه بازرگانی نیز، صنایع فعال در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس از امکان استفاده از معافیت های گمرکی برای واردات تجهیزات و مواد اولیه بهره مند می شوند و همچنین کالاهای ساخته شده برای ورود به کشور، به میزان ارزش افزوده ایجاد شده، معافیت گمرکی خواهند داشت و بیان داشت: در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس عملیات اخذ مجوز اشتغال برای کارکنان خارجی نیز به سهولت انجام می شود و امکان صادرات، ترانزیت، ترانشیپ و صادرات مجدد کالا در منطقه فراهم شده است؛ بنابراین تولیدکنندگان و سرمایه گذاران می توانند با استفاده از مزایا و تسهیلات منحصر به فردی که این منطقه ارائه می دهد، اهداف تجاری خود را محقق کنند.

نگاه همه جانبه به منابع انسانی

سرپرست منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس در پایان توجه به منابع انسانی را مورد تاکید قرار داد و افزود: ایجاد فرصت های شغلی مولد، رشد اقتصادی، توسعه فناوری های جدید در تولید کالا، ارتقای کیفیت محصول و بالا رفتن سطح مهارت های مدیریتی و شغلی از دیگر رسالت های این منطقه است که اهمیت عملکرد و نقش این منطقه را در توسعه اقتصادی کشور برجسته تر می کند.

سرپرست منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس ضمن تشریح ظرفیت های بالقوه و بالفعل کنونی، چشم انداز این منطقه عظیم اقتصادی را تشریح کرد.

«محمد رضا پیرحسینلو» سرپرست منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس ضمن اشاره به این که استان هرمزگان با داشتن ۹۰۰ کیلومتر مرزی آبی با خلیج فارس و دریای عمان از پتانسیل بالایی برای توسعه صادرات و رونق فعالیت های اقتصادی و صنعتی برخوردار است، افزود: فلسفه شکل گیری منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس نیز بر همین اساس بوده است که بتواند با جذب سرمایه و هدایت آن در توسعه واحدهای معدنی و صنعتی، به ویژه صنایع انرژی بر، زمینه رونق اقتصادی را در استان هرمزگان و کشور فراهم سازد.

ایجاد زیرساخت با تمرکز بر سایت توسعه

وی به تشریح ابعاد و جانمایی بزرگ ترین منطقه ویژه اقتصادی کشور پرداخت و تاکید کرد: این منطقه دارای مساحت ۵ هزار هکتاری است و به چهار سایت جنوبی، میانی، شمالی و توسعه تقسیم می شود که دو هزار هکتار آن عملیاتی شده است و شرکت های سرمایه گذار در حال اجرا یا بهره برداری طرح های مورد نظر هستند. سرپرست منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس افزود: در مساحتی بالغ بر سه هزار هکتار نیز در حال آماده سازی زیرساخت ها هستیم تا در آینده ای نزدیک روند توسعه در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس با تمرکز بر سایت توسعه به شکل متفاوت تری ادامه یابد. وی تصریح کرد: تولید شمش فولاد، ورق فولاد، شمش سرب و روی، کانتینر، پودر گچ، قیر و... از زمینه های فعالیت این شرکت ها در سایت توسعه خواهد بود.

پیرحسینلو افزود: در سایت توسعه ۱۳ شرکت فعالیت خود را برای رسیدن به بهره برداری آغاز کرده اند که در سال های آتی به ۶۵ شرکت در حال بهره برداری منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس، اضافه خواهند شد. وی خاطر نشان ساخت: در حوزه زیرساخت های برقی، اسکله و نیروگاهی نیز تلاش داریم تا ظرفیت ها را ارتقا دهیم و در این راه از تمامی توان خود استفاده خواهیم کرد چرا که حل و فصل موضوعات زیر ساختی به راه اندازی کارخانجات بخش خصوصی و حل معضل بیکاری خواهد انجامید.

سهم قابل توجهی «تاسیکو» در تولید ثروت ملی

شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامين در دیگر حوزه‌ها همچون کاشی و سرامیک، مواد نسوز و کاتولن نیز سرمایه‌گذاری کرده است. شرکت فرآورده‌های نسوز ایران (کفرا) به عنوان شرکت پیشرو در زمینه محصولات نسوز یکی از شرکت‌های تابعه این هلدینگ محسوب می‌شود. همچنین، در حوزه محصولات کاتولن شرکت صنایع خاک چینی ایران (کچینی) به عنوان یکی از شرکت‌های تابعه هلدینگ صدر تامين رهبر بازار در این بخش شناخته می‌شود.

در بخش سولفات سدیم نیز با مالکیت ۷۴ درصدی بر شرکت معدنی املاح ایران (شاملا)، بازار این محصول پرکاربرد در صنعت تولید پودرهای شوینده را در اختیار خود گرفته است.

به طور کلی، تاسیکو تاکنون بالغ بر ۶۴ هزار میلیارد ریال در شرکت‌های بورسی سرمایه‌گذاری کرده که ارزش بازار آن‌ها بیش از ۶۶۳ هزار میلیارد ریال تخمین زده می‌شود. به علاوه، به میزان ۹ هزار میلیارد ریال نیز در شرکت‌های غیربورسی سهامداری می‌کند.

همانطور که مشاهده می‌شود تاسیکو سهامدار شرکت‌های مطرح و بزرگ هر صنعت است و سهم قابل توجهی در اقتصاد ملی و ثروت سهامداران دارد و با این اقدام، سهم خود را از صنایع پربازده و پرسود جدا کرده است. نکته قابل توجه این است که اغلب این شرکت‌ها در بازار سرمایه کشور پذیرش و عرضه شده‌اند و به نوعی می‌توان گفت نام تاسیکو در تابلوی معاملات بورس بسیار به چشم می‌خورد.

در مجموع، باید اذعان داشت که شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامين در محورهای مختلفی همچون توسعه سرمایه‌گذاری، ارزش بازار، سودآوری، حجم مقداری و ریالی صادرات شرکت‌های تابعه و سایر مؤلفه‌های مهم اقتصادی، دارای روند رو به جلو و افزایش بوده است.

بنابراین، با توجه به پروژه‌های در دست اجرای شرکت‌های تابعه تاسیکو و میزان سرمایه‌گذاری‌ها در صنایع برتر و سایر موارد اشاره شده، سهامداران امید دارند با توجه به تکمیل و اجرای پروژه‌های در دست اقدام و اتفاقات مثبت پیش‌رو، تاسیکو در بازار سهام نیز بدرخشد و بازدهی مطلوبی را عاید سهامداران و سرمایه‌گذاری نماید.

شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامين (تاسیکو) یکی از هلدینگ‌های بزرگ کشور قلمداد می‌شود که در صنایع مختلف همچون فولاد، مس و طلا فعالیت گسترده‌ای دارد و با اجرا و تکمیل پروژه‌ها و برنامه‌های توسعه‌ای در دست، جایگاه ویژه‌ای در حوزه معدن و صنعت خواهد داشت.

فولاد یکی از مهمترین و تاثیرگذارترین کالاها در رشد و توسعه صنعتی کشورها به شمار می‌رود و بعد از نفت و گاز، دومین کالای پر حجم تجاری است و صنایع بسیاری همچون ساختمان و حمل و نقل به صنعت فولاد وابسته هستند.

از این رو، سرمایه‌گذاری در این صنعت و اجرای پروژه‌های فولادی برای شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. تاسیکو نیز از قافله عقب نمانده و با سهامداری در شرکت‌های فولادی همچون فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) و ذوب آهن اصفهان (ذوب)، در این تجارت پرسود حضور فعال دارد.

یکی دیگر از صنایع مطرح و آینده‌دار، صنعت مس است که ایران در سال ۲۰۲۲ حدود ۳۰۸ هزار تن مس پالایش شده تولید کرد که از این میزان، ۲۹۶ هزار تن در شرکت ملی صنایع مس ایران (فملی) تولید شد. با توجه به مالکیت ۵/۵ درصدی تاسیکو در این شرکت و ۷۳ درصدی در شرکت مس شهید باهنر (فباهنر)، می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که تاسیکو سهم قابل توجهی در تولید مس کشور دارد.

لازم به ذکر است که با اجرای برخی از مهمترین طرح‌های توسعه همچون معدن طلای تفتان، ارزش قابل توجهی به پرتفوی این شرکت افزوده خواهد شد و این شرکت نیز به جمع طلایی‌های بازار سرمایه افزوده خواهد شد.

شاید جالب توجه باشد که بدانیم میزان ذخیره طلا در کل دنیا ۵۲،۰۰۰ تن است و هم‌اکنون در حدود ۳،۱۰۰ تن طلا در سال استخراج می‌شود. میزان ذخیره قطعی طلا در ایران در حدود ۳۲۰ تن برآورد شده و با این ذخیره، ایران در رده پنجاه و هفتم کشورهای دارای ذخیره طلا در جهان قرار می‌گیرد. مراجع رسمی پیش‌بینی کرده‌اند تا سال ۲۰۲۵ میزان تولید طلای در ایران از ۸/۵ تن کنونی به بیش از ۱۰ تن در سال افزایش یابد.

روند رو به رشد گل گهر در ثبت اعداد فروش

با نرخ مشخصی بر اساس میانگین قیمت فروش شمش فولاد خوزستان در دوره‌های سه ماهه انجام می‌شود.

بر مبنای صورت‌های مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۶/۳۱، شرکت گل گهر موفق به شناسایی ۴۱ هزار میلیارد ریال سود خالص گردید که در مقایسه با ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۱، شاهد رشد سودآوری به میزان ۱۱ درصد هستیم.

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر به منظور توسعه زنجیره ارزش خود با تاسیس شرکت‌های فولادی سهم خود را در تولید محصولات فولادی نظیر آهن اسفنجی توسعه داده است و در آینده نه چندان دور با تولید اسلب نازک و مقاطع فولادی این زنجیره را تکمیل خواهد کرد. این مهم نشان از عزم جدی گل گهر در توسعه و تکمیل زنجیره فولاد و سودآوری از محل سرمایه گذاری‌های این شرکت دارد.

با توجه به اهداف کلان شرکت، سرمایه گذاری‌های قابل توجهی در حوزه صنایع فولادی و در راستای تکمیل زنجیره ارزش شرکت و همچنین در راستای بهره‌برداری از طرح‌های توسعه شرکت انجام گرفته است و برآورد می‌شود در سال‌های آینده با تکمیل این پروژه‌ها و وارد مدار شدن خطوط تولید جدید، سودآوری مناسبی از محل سرمایه گذاری‌ها عاید شرکت گل گهر شود.

به طور کلی، این غول معدنی تولید ۲۰ میلیون تن کنسانتره، ۲۰ میلیون تن گندله و ۵ میلیون تن فولاد را هدف گذاری کرده است. از مهمترین سرمایه گذاری‌های این شرکت می‌توان به سرمایه گذاری در شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر اشاره کرد که تولید ۴٫۵ میلیون تن آهن اسفنجی و ۳ میلیون تن ورق رادر برنامه کاری خود چیده است.

این نکته را باید مدنظر داشت که رشد آمار فروش شرکت گل گهر در نیمه اول سال، قابل تکرار در نیمه دوم نیز هست و می‌تواند با افزایش عملیات معدنی، میزان تولید و فروش خود را در باقیمانده سال افزایش دهد و در نهایت، به رشد خوبی در درآمد سالانه و سودآوری برسد. همچنین ورود طرح‌های جدید می‌تواند به افزایش ظرفیت عملی تولید و فروش نیز کمک کند. به همین جهت است که سهام شرکت گل گهر (کگل) در بازار سرمایه طرفداران خاص خود را دارد و به عنوان یکی از سهم اطمینان بخش و باثبات بازار سرمایه شناخته می‌شود و اغلب سهامداران به این سهم نگاه بلند مدت و حتی میان مدت دارند.

منطقه گل گهر به دلیل دارا بودن معادن غنی از سنگ آهن به عنوان یکی از مطرح‌ترین قطب‌های معدنی در خاورمیانه شناخته می‌شود و دارای قابلیت‌های بسیاری برای تبدیل شدن به یک منطقه بزرگ و رقابتی در سطح ایران و جهان است.

مهمترین شرکتی که در این منطقه فعالیت می‌کند، شرکت معدنی و صنعتی گل گهر است که در حال حاضر با ظرفیت تولید بیش از ۱۵ میلیون تن کنسانتره و بیش از ۱۰ میلیون تن گندله بزرگترین تولیدکننده کشور محسوب می‌شود. این شرکت دارای سه خط کارخانه تغلیظ با ظرفیت ۶ میلیون تن در سال، یک خط تولید کنسانتره با ظرفیت ۲ میلیون تن در سال و ۳ خط فرآوری با ظرفیت ۶ میلیون تن در سال، است.

عملکرد این شرکت بزرگ معدنی در سال جاری رو به جلو بوده و اعداد و ارقام از رکوردهای سال‌های گذشته عبور کرده و روند خوبی در ثبت اعداد فروش از خود نشان داده است.

بر اساس آخرین گزارش منتشر شده، درآمد فروش محصولات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در ۷ ماهه منتهی به مهر سال ۱۴۰۲ با ۵۸ درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل، به رقم ۳۵۱ هزار میلیارد ریال نزدیک شد.

این رشد فروش ناشی از افزایش فروش مقداری در بازارهای داخلی است؛ در مدت یاد شده از سال جاری حدود ۷٫۸ میلیون تن از انواع محصولات در داخل به فروش رسیده که افزایش ۱٫۶ میلیون تنی معادل ۲۶ درصدی نسبت به ۷ ماهه سال قبل را نشان می‌دهد. در کنار بازار داخل، این شرکت بالغ بر ۷۵۶ هزار تن کنسانتره و گندله به بازارهای هدف خارجی به فروش رساند.

این اعداد و ارقام حاکی از آن هستند که شرکت گل گهر سهم بیشتری از بازار را در اختیار گرفته و توانسته نقش خود در زنجیره ارزش فولاد را بیش از پیش پررنگ‌تر کند.

مشتریان اصلی گل گهر، شرکت‌های بزرگ فولادی همچون شرکت فولاد مبارکه، فولاد هرمزگان، فولاد خراسان و... هستند.

بیشترین درآمد شرکت از محل فروش گندله حاصل می‌شود که نرخ فروش آن به طور میانگین در مدت سپری شده از سال ۱۴۰۲ به ۴۶ میلیون ریال رسیده؛ این نرخ در همین مدت از سال قبل ۳۱ میلیون ریال بود. لازم به ذکر است که فروش محصولات به مشتریان داخلی از طریق انعقاد قرارداد و

سود آوری مناسب با مزیت رقابتی بالای جهان فولاد سیرجان

بررسی فروش محصولات نیز نشان می‌دهد که شرکت در وضعیت مناسبی قرار دارد. «فجهان» در ۷ ماه گذشته از سال جاری نزدیک به ۴۴۹ هزار تن از انواع محصولات خود را در بازار داخل به فروش رسانده و با دو برابر کردن حجم صادرات نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۶۰ هزار تن نیز در بازارهای خارجی فروش داشته است.

در مجموع، مقدار کل فروش در مدت یاد شده از سال ۱۴۰۲ رشد ۲۵ هزار تنی معادل ۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱ دارد.

حرکت تولید بر مدار پیش‌بینی‌ها و رشد مقداری فروش در کنار افزایش نرخ‌ها، عاملی شده تا درآمدهای عملیاتی شرکت جهش فزاینده داشته باشد. شرکت جهان فولاد سیرجان تاکنون بالغ بر ۹۰ هزار و ۹۵۴ میلیارد ریال درآمد شناسایی کرده که نسبت به همین مدت از سال قبل افزایش جالب توجه ۴۱ درصدی را شاهد هستیم.

از آن جایی که شرکت گندله مورد نیاز خود را از معادن گل‌گهر که در نزدیکی شرکت قرار دارد، تامین می‌کند، هزینه حمل کمتری نسبت به سایر شرکت‌ها پرداخت می‌کند و به همین جهت است که از حاشیه سود مناسب برخوردار است و از نظر مبلغ سودآوری، در سال گذشته توانست خود را در جمع ۱۰ شرکت برتر فولادساز حاضر در بازار سرمایه قرار دهد.

بر اساس صورت‌های مالی منتهی به شهریور ماه سال ۱۴۰۲، «فجهان» بیش از ۱۷ هزار میلیارد ریال سود خالص بدست آورده که در مقایسه با ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۱، جهش ۱۲۰ درصدی را به معرض نمایش می‌گذارد و اگر با همین فرمان پیش رود، قطعاً سال ۱۴۰۲ بسیار متفاوت از سال‌های دیگر به پایان خواهد رسید. لازم به ذکر است که این شرکت چندین طرح و پروژه در دست اجرا دارد که مهمترین آن‌ها پروژه احیا مستقیم مگامدول و احیا فاز دوم است که تاکنون به ترتیب نزدیک به ۶۵ و ۷۸ درصد پیشرفت داشته و در اوایل سال آینده تکمیل راه‌اندازی خواهد شد. همچنین، پروژه تولید کلاف با سرمایه‌گذاری حدود ۸ هزار میلیارد ریالی را نیز آغاز کرده که از پیشرفت ۳۵ درصدی برخوردار است و برآورد شده در میانه سال آینده وارد مدار تولید شود.

به علاوه، مدیران شرکت جهان فولاد سیرجان دو پروژه ذوب و ریختگری شماره ۲ و تولید فولاد آلیاژی را نیز در دستور کار خود قرار داده‌اند.

یکی از ایراداتی که به طرح‌های صنعتی در کشور می‌توان وارد کرد، عدم موقعیت مکانی مناسب است. از آن جایی متولیان امر به دنبال توسعه شهرها و اشتغال‌زایی با راه‌اندازی طرح‌های صنعتی بودند، موقعیت مکانی چندان اهمیتی برای آن‌ها نداشت؛ به همین جهت شاهد هستیم بسیاری از پروژه‌ها به خصوص پروژه‌های فولادی، در موقعیتی قرار گرفته‌اند که تامین خوراک و مواد اولیه به سختی صورت می‌گیرد.

در این میان، یکی از شرکت‌هایی که موقعیت جغرافیایی بسیار مناسبی دارد و همین موضوع به یکی از مزیت‌های رقابتی تبدیل شده، شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان است. با توجه به موقعیت مکانی و نزدیکی شرکت جهان فولاد سیرجان به مجتمع سنگ آهن گل‌گهر، قرار داشتن در مرکز اتصال شاه‌راه‌های ارتباطی جاده‌های چهار استان، وجود راه آهن سراسری و منطقه ویژه آزاد تجاری و اقتصادی و همچنین نزدیک بودن به آب‌های آزاد خلیج فارس، از مزیت رقابتی بالایی برخوردار بوده و برخی هزینه‌هایی که سایر شرکت‌ها به دلیل فاصله زیاد از منابع تامین خوراک و مواد اولیه متحمل می‌شوند، در این شرکت محلی از اعراب ندارد و به دلیل دسترسی آسان به بازارهای داخلی و خارجی چه از نظر تامین مواد اولیه و چه در زمینه فروش محصولات، هیچ‌گونه محدودیت و چالشی ندارد. از این شرکت به سبب داشتن پتانسیل‌های بالا از نظر حضور کامل در زنجیره فولاد، تخصص، شرایط مناسب منطقه‌ای و دارا بودن ذخائر عظیم سنگ آهن، در آینده به عنوان یکی از قطب‌های اصلی تولید فولاد در ایران و خاورمیانه یاد خواهد شد.

شرکت جهان فولاد سیرجان با داشتن ظرفیت تولید ۹۰۰ هزار تن آهن اسفنجی و نرمه، یک میلیون تن شمش فولادی، ۵۰۰ هزار تن میلگرد و ۵۴ هزار تن بریکت، حضور فعالی در زنجیره فولاد کشور دارد و جزو تولیدکنندگان برتر شناخته می‌شود. بر اساس اطلاعات منتشر شده، این شرکت در ۷ ماهه منتهی به مهر سال ۱۴۰۲ توانسته بخش قابل قبولی از تولید بودجه شده خود را پوشش دهد و آمارها نشان می‌دهد که مطابق با برنامه و پیش‌بینی‌ها حرکت می‌کند.

شرح	واحد	ظرفیت اسمی	تولید ۹ ماهه	بودجه کل سال	برنامه پوشش
آهن اسفنجی و نرمه	تن	۹۰۰,۰۰۰	۵۷۸,۸۲۲	۹۰۰,۰۰۰	۶۴
شمش فولادی	تن	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۷۱,۷۳۲	۷۸۰,۰۰۰	۳۴
میلگرد	تن	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۹۰,۸۲۲	۳۳۰,۰۰۰	۵۸
بریکت	تن	۵۴,۰۰۰	۱۸,۹۹۲	۲۹,۹۹۸	۵۷

خسارت سنگین اقتصاد کشور از قطعی برق و گاز صنعت فولاد

● زینب غضنفری

میان نسلی بازنشستگان عزیز کشور را در تملک و مدیریت دارند نیز از این موضوع ضرر سنگینی را متحمل می‌شوند.

در نگاه کلان تر نیز این امر اثرات نامطلوب بر تنظیم بازار داخلی محصولات فولادی داشته است، چرا که با کاهش تولید شاهد افزایش قیمت‌های فولاد در بازار بوده‌ایم، به گونه‌ای که حتی بر روند قیمت مسکن، خودرو و لوازم خانگی نیز تاثیرگذار بوده است. موضوعی که کشف قیمت این محصول در بورس کالا را نیز برهم زده است. از سوی دیگر این امر سبب اختلال در روند صادرات و ارزآوری نیز می‌شود.

در ایران به علت دریافت گاز و برق ارزان، واحدهای فولادسازی به سمت احداث کوره‌های الکتریکی پیش رفته‌اند، از همین رو ۸۰ درصد فولاد در کشور از طریق کوره‌های الکتریکی تولید می‌شود. بنابراین قطع برق هزینه‌های بسیاری را به تولیدکننده‌های فولاد تحمیل می‌کند.

قطع برق در واحدهای تولیدی فولاد در سال جاری با پیامدهای غیرقابل جبرانی برای آن‌ها همراه بود. از یک سو کاهش تولید سبب کاهش مازاد محصولات فولادی در بازار کشور شد و از سوی دیگر، سبب شد تولیدکنندگان به اهداف تعیین شده خود طی سال جاری نرسند. حتی برخی تولیدکنندگان صادرات با پیش پرداخت داشته‌اند که قادر به میزان تولید بر اساس آن پیش پرداخت نشده‌اند و یا تعهداتشان به طور کامل محقق نشد یا مجبور به ارائه در بورس کالا بوده‌اند که این موضوع نیز محقق نشده است. در چنین شرایطی هم تولیدکننده و هم مصرف کننده متضرر شدند.

زمانی که به یکباره از سوی دولت اعلام می‌شود که دو صنعت فولاد و سیمان به دلیل کمبود برق و گاز در کشور با محدودیت‌های مصرف برق و گاز مواجه می‌شوند و نباید تولید داشته باشند، بدون شک دچار ضررهای جبران ناپذیری خواهند شد. این در حالی است که مصرف برق فولادسازان کمتر از ۵ درصد کل مصرف کشور است؛ اما وقتی این صنعت را مجبور به رعایت محدودیت‌های مصرف برق و گاز می‌کنند، گویی که نصف میزان برق مصرفی کشور را این واحدها به خود اختصاص می‌دهند.

برای تولید هر تن فولاد در مرحله پایانی ۶۰۰ کیلووات برق مصرف می‌شود که اگر کل زنجیره فولاد از ابتدا یعنی استخراج تا محصول نهایی را در نظر بگیریم، میزان مصرف برق آن به یک مگاوات برای هر تن فولاد می‌رسد.

کمبود برق در تابستان و گاز در زمستان یکی از موانع اساسی تولید به خصوص در صنعت فولاد در کشور به شمار می‌رود. بدون شک بسیاری از شرکت‌های فولادسازی به دلیل قطع برق و گاز به اهداف و پیش‌بینی‌های خود دست نمی‌یابند. محدودیت‌های ناشی از قطع شدن برق و گاز برای واحدهای فولادسازی، با پیامدهای منفی همراه است که یکی از این پیامدها کاهش میزان تولید و محقق نشدن اهداف این شرکت‌هاست، در حالی که فولادسازان کشور که به تعطیلی اجباری و محدودیت‌های مصرف برق و گاز مکلف می‌شوند، از هیچ حمایتی برای جبران هزینه‌های مالی، بیمه‌ای و کارگری برخوردار نمی‌شوند.

بر اساس برآوردها قطع برق روزانه بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیارد تومان برای صنعت فولاد هزینه به همراه دارد و قطعی برق در تابستان امسال بالغ بر ۶ میلیارد دلار برای واحدهای فولادسازی خسارت به بار آورده است. میزان تولید فولاد به صورت ماهانه حدود ۲/۵ میلیون تن و روزانه حدود ۱۰۰ هزار تن در روز برآورد می‌شود که با قطع برق و گاز این میزان در سال جاری کاهش قابل ملاحظه داشته و منجر به کاهش درآمد شرکت‌های تولیدکننده فولاد و افزایش قیمت در بازار شد.

البته تعطیلی تولیدکنندگان صنعت فولاد در واقع به تعطیلی بسیاری از صنایع و حوزه‌های بالادستی و پایین‌دستی این صنعت نیز منجر می‌شود. برای نمونه در صنعت فولاد تعطیلی و کاهش شدید تولید، به تعطیلی و کاهش شدید تولید صدها واحد تولیدی کوچک که تامین‌کننده مواد اولیه و قطعات مورد نیاز صنعت فولاد هستند، می‌انجامد. اکنون با تعطیلی و کاهش تولید صنعت فولاد به دلیل قطع برق و گاز، هزاران شغل غیرمستقیم که به واسطه فعالیت فولادسازان شکل گرفته نیز به تعطیلی کشیده شده‌اند و واحدهای پایین دست با آسیب جدی و خطر تعطیلی همراه شده‌اند.

هرساله با گرم شدن تدریجی هوا و افزایش خاموشی‌ها، قطعی برق و با سرد شدن هوا، کاهش گاز مصرفی صنایع کلیدی کشور به عنوان اولین راهکار مدنظر قرار گرفته و این روند سیکلی هر ساله تکرار می‌شود. غافل از اینکه در میان همه واحدهایی که با قطعی برق و گاز مواجه می‌شوند، صنایع فولاد، سیمان و پتروشیمی که اتفاقاً جزو صادرات محورترین صنایع کشور به حساب می‌آیند، به شدت از این موضوع متضرر شده و زیان ناشی از آن نه تنها سهامداران خرد و بازار سرمایه را متاثر می‌کند، بلکه درآمدهای بودجه شده صندوق‌های بازنشستگی که سهامداران اصلی شرکت‌های فولادی و سیمانی کشور بوده و دارایی‌های

هر سال برخی از صنایع با قطع گاز هم مواجه می‌شوند و این یعنی در تابستان قطع برق و در زمستان قطع گاز می‌تواند چالش تولید را در صنایع بیشتر کند. از طرفی دولت و مجلس با هدف جبران منابع بودجه‌ای و حرکت به سمت توسعه صنایع پایین دستی، سیاست افزایش قیمت خوراک و سوخت صنایع پتروشیمی را نیز اعمال کرد که زیان ناشی از این افزایش قیمت‌ها و همچنین قطعی برق ضربه‌ای جدی به این شرکت‌ها و به تبع آن بر پیکر نیمه‌جان صندوق‌های بانزشتستی وارد خواهد کرد. برخی برآورد‌ها نشان می‌دهد بحران آب هم چالش دیگری است که ممکن است در صورت به نتیجه نرسیدن طرح‌های انتقال آب، فعالیت صنایع را با چالش جدی مواجه کند.

شاید بتوان صنعت فولاد را مهم‌ترین صنعتی دانست که با قطعی برق و محدودیت مصرف گاز دچار زیان‌های جدی می‌شود. این صنعت پس از صنعت پتروشیمی، دومین صنعتی است که بخش مهمی از ارزش بازار بورس کشور را در شامل می‌شود. جالب اینجاست که عموماً به گونه‌ای رفتار شده است که شرکت‌هایی که صاحب نیروگاه هستند نیز مجاز نیستند با برق تولیدی خود کار کنند و دولت آن‌ها را وادار کرده است که برق تولیدی را وارد شبکه سراسری برق کنند. قطع برق و گاز همچنین به توقف فعالیت واحدهای احیای مستقیم، ذوب، ریخته‌گری، نورد، ذوب القایی و قوس الکتریکی و کنسانتره‌سازی نیز منجر خواهد شد و عملاً شرکت‌های فولادسازی در دوره قطعی برق و گاز به طور کامل تعطیل خواهند بود. اثر قطع برق و کاهش مصرف گاز بر صنعت فولاد حتی پیش از آثار قطع برق بر صنعت سیمان است. گزارش‌ها نشان می‌دهد که ۱۹۱ میلیارد تومان خسارت به بخش فولادی و صنعتی کشور از بابت قطعی برق وارد شده است.

قطع برق و گاز میزان تولید و فروش شرکت‌ها را کاهش داده و منجر به افت درآمد شرکت‌های تولیدکننده فولاد و افزایش قیمت در بازار شده است و اثر قطع برق و گاز صرفاً بر بازار داخلی نیست و گزارش‌های موجود نشان می‌دهد این محدودیت‌ها منجر به کاهش حجم صادرات فولاد ایران شده است. به طور کلی، تداوم قطعی برق و گاز در از دست دادن جایگاه تولید فولاد کشور در دنیا بسیار تاثیرگذار است؛ اگرچه میزان تولید فولاد در ماه‌های ابتدای سال جاری کاهش داشته است؛ با این حال توانسته‌ایم همچنان رتبه دهم تولید فولاد جهان را حفظ کنیم که در صورت تداوم قطعی گاز جایگاهمان را از دست خواهیم داد.

در صورتی که چنین اتفاقی رخ نمی‌داد و تولیدکنندگان محصولات فولادی کشور می‌توانستند با ظرفیت کامل خود فعالیت کنند، جایگاه ایران در بین تولیدکنندگان فولاد جهان بالاتر از رتبه‌های کنونی بود و حتی در این شرایط نامساعد اقتصادی و کاهش ارزیابی فعالیت‌های اقتصادی، صادرات مقاطع فولادی می‌توانست با جدیت بیشتری دنبال شود و ارزش بیشتری به کشور وارد شود.

از سوی دیگر، اگر در کشور سالانه ۳۰ میلیون تن فولاد تولید شود، میزان برق مصرف در صنعت فولاد به ۳۰ میلیون مگاوات می‌رسد. ۷۰ هزار مگاوات در ساعت در کشور برق تولید می‌شود که اگر ۳۰ میلیون سهم فولاد را محاسبه کنیم، سهم فولادسازان به حدود نیم درصد نیز نخواهد رسید.

صنعت فولاد جزو صنایعی در کشور است که هم در زمینه مصرف برق و هم آب، در حق آن بزرگنمایی شده است. در حالی که سهم برق کشور برای فولاد حدود نیم درصد و سهم آب نیز در قیاس با کشاورزی به حدود ۳ تا ۴ درصد نمی‌رسد. موضوع آن است که دست‌اندرکاران امر قصد دارند نارسایی‌هایی را که در سیستم برق کشور وجود دارد به گردن صنایعی همچون فولاد بیندازند، به جای اینکه سیستم نیروگاهی را بهینه کنند یا نیروگاه‌های جدید بسازند یا سرمایه‌گذاری در صنعت برق و گاز کشور را توجیه‌پذیر کنند، دست به توجیه می‌زنند. این در حالی است که برخی واحدهای فولادسازی همچون ذوب آهن اصفهان و فولاد مبارکه اصفهان خود نیروگاه برق دارند و بخشی از برق مورد نیاز خود را تولید می‌کنند.

با توجه به شرایط موجود در کشور، تولیدکنندگان فولاد چاره‌ای جز این ندارند که خود به سمت احداث نیروگاه و تولید برق پیش بروند. هر چند ساخت نیروگاه یک کار تخصصی به‌شمار می‌رود، اما چاره‌ای جز این نیست که این واحدها در زمینه تولید برق مستقل شوند، چراکه بحران برق مساله‌ای نیست که در آینده‌ای نزدیک حل شود و قطعاً تا سال‌ها چنین معضلی وجود خواهد داشت و ممکن است با این سیستم قدیمی نیروگاهی در کشور سال‌های آینده با مشکلات بیشتری نیز روبه‌رو باشند. بنابراین همان‌گونه که واحدهای فولادسازی در زمینه تامین آب خود تقریباً خودکفا شده‌اند باید در زمینه برق نیز به خودکفایی برسند، هر چند در این راستا متحمل هزینه‌های بسیاری می‌شوند، اما چاره‌ای جز این کار نخواهند داشت و نمی‌توان به اقدامات دولت دل بست.

سیاست خاموشی در صنایع بزرگ، شاید آسان‌ترین و راحت‌ترین راه برای مدیریت بحران برق و گاز در شرایط اضطرار باشد؛ اما در این حال پرهزینه‌ترین راه نیز هست چراکه این اقدام آسیب‌های سنگینی به اقتصاد کشور زده و قیمت محصولات مهمی همچون میلگرد، ورق، آهن، سیمان و... را افزایش می‌دهد و در نتیجه آن افزایش تورم را به دنبال خواهد داشت. این سیاست موجب شده در کنار ریسک نتایج مذاکرات هسته‌ای و سیاست‌های اقتصادی دولت، یک ریسک تازه هم به این صنایع و همچنین بازار سرمایه اضافه شده و بر عدم کارآیی آن بیفزاید. قطعی برق و گاز یقیناً عملکرد شرکت‌های بورسی را تحت‌تاثیر قرار خواهد داد، بنابراین شرکت‌هایی که قطع برق و گاز شامل آن‌ها شده است، با افت تولید، فروش، صادرات، ارزش‌آوری، درآمدزایی، سودآوری و گردش مالی مواجه می‌شوند. از طرف دیگر به دلیل مشکلاتی که در تولید و مصرف گاز در زمستان وجود دارد،

مدیر عامل هلدینگ سرمایه گذاری صدر آراین:

به دنبال رفع نیاز کشور در حوزه فروسیلیکومنگنز هستیم

مدیرعامل هلدینگ سرمایه گذاری صدر آراین اعلام کرد از آنجا که اکنون نیاز کشور به فروسیلیکومنگنز از طریق واردات تامین می شود؛ بر اساس استراتژی مجموعه و ایفای نقش موثر ملی، نسبت به بررسی، امکان سنجی، سرمایه گذاری و تولید این محصول اقدام شده است.

امیر رحیمی قاضی کلابه در گفت و گو با عصر اقتصاد ادامه داد: از فعالیت های اجرایی و به ثمر نشسته هلدینگ می توان به انجام پروژه های متعدد معدنی در حوزه های اکتشاف و استخراج در خصوص مواد معدنی کرومیت، مس و منگنز در استان سیستان و بلوچستان اشاره کرد. همچنین انجام مطالعات امکان سنجی به منظور ورود به بازار فروآلیاژها صورت پذیرفته و به زودی شاهد اجرایی شدن این پروژه ها خواهیم بود.

او درباره حوزه های سرمایه گذاری این شرکت گفت: این هلدینگ به صورت کلی در زمینه های توسعه سرمایه گذاری و محرومیت زدایی در مناطق کم برخوردار، تکمیل زنجیره ارزش، ایفای نقش موثر ملی و تکمیل پروژه های مختلف خصوصی و دولتی فعالیت می کنند.

مدیرعامل هلدینگ سرمایه گذاری صدر آراین در ادامه به فعالیت های این شرکت در مناطق محروم اشاره کرد و گفت: همانطور که ذکر شد، عمده فعالیت های این مجموعه بر اساس استراتژی های تبیین شده، تکمیل زنجیره ارزش در بخش معدن و صنایع معدنی بوده که در این راستا توجه ویژه به همراهی، حمایت و هم افزایی در کنار اشخاص حقیقی به منظور سرمایه گذاری و اجرای پروژه ها با نگرش ویژه به مناطق دور از مراکز استان و کم برخوردار است.

در ادامه رحیمی قاضی کلابه درباره معادنی که مشغول فعالیت در این شرکت هستند، گفت: با توجه به اهداف و سیاست گذاری های صورت پذیرفته در مجموعه، در خصوص سرمایه گذاری موارد استراتژیک مانند فروآلیاژها و فروسیلیکومنگنز، در حال امکان سنجی احداث کارخانه است. همچنین پروژه های معدنی در حوزه کرومیت، سنگ آهن، مس، منگنز، آنتیموان، فلوریت و فروکروم نیز در مراحل مختلف اجرایی هستند.

او افزود: به طور کلی می توان گفت هر گونه فعالیت در بخش معدن و صنایع معدنی و همچنین در راستای اشتغال زایی، محرومیت زدایی و امنیت پایدار در مناطق مختلف کشور را داشته باشد، از اهداف متعالی این شرکت است.

مدیرعامل این شرکت سرمایه گذاری درباره صادرات این شرکت توضیح داد: همانگونه که اشاره شد، ایفای نقش موثر ملی و جلوگیری از واردات، از اهداف هلدینگ است. بدیهی است به محض عملیاتی شدن پروژه ها و شروع تولید، پس از رفع نیازهای داخلی می توان در گام بعدی در زمینه صادرات نیز فعال شد.

رحیمی قاضی کلابه از توقعات این مجموعه به عنوان بخش خصوصی از دولت سیزدهم گفت: به عنوان بخش خصوصی انتظار از دولت سیزدهم، آماده سازی زمینه و بسترها برای رشد و بالندگی اقتصاد معدنی که از رکن های مهم توسعه اقتصادی است، بدیهی و این امر مهم نیازمند نقش حاکمیتی در تعریف و پیاده سازی استراتژی دقیق در سطح کلان کشور است.

او رشد و توسعه معدن و صنایع معدنی در گرو استراتژی های کلان توسعه ای، مدیریت صحیح و سرمایه گذاری در توسعه و نوسازی زیرساخت ها، توسعه استفاده از فناوری ها و تکنولوژی های نوین و ایجاد مشوق های لازم به منظور سوق سرمایه ها به این بخش به خصوص در بخش اکتشاف دانست و ادامه داد: به این وسیله بتوان با قوانین تسهیلگر ریسک های موجود را کاهش داد. پس نگاه دقیق به مسائل بنیادی و زیربنایی، استفاده از نخبگان علمی و عملی کشور، تفکرات نو

علمی و صنعتی و در نظر گرفتن مشوق ها و تسهیل در امور، می توان زمینه را برای حضور هر چه بهتر بخش خصوصی در راستای پیشرفت واقعی معدن و صنایع معدنی آماده کرد.

مدیرعامل صدر آراین در پایان درباره نحوه شناسایی مناطق معدنی اظهار کرد: گروه سرمایه گذاری صدر آراین دارای شرکت های تخصصی در زمینه های اکتشاف، استخراج، فرآوری، لجستیک و بازرگانی است. در نتیجه شناسایی محدوده ها به وسیله کارشناسان خبره و با تجربه مجموعه شرکت تخصصی حفاری و اکتشافی هلدینگ و به وسیله دانش، فناوری و تجهیزات به روز و در محدوده های متروکه، مزایده ای، اعلامی اشخاص حقیقی و حقوقی صورت می گیرد.

مدیر عامل فولاد مبارکه عنوان کرد؛

در تولید فولاد سبز از رقبای خود جلوتر هستیم

یکی از شرکت‌های بزرگ فولادسازی که در راستای تولید فولاد سبز گام برداشته، فولاد مبارکه است. به گزارش می‌متالز، «محمدیاسر طیب‌نیا» مدیرعامل فولاد مبارکه درباره تولید فولاد سبز در ایران عنوان کرد: فناوری تولید فولاد در کشور ما از فناوری‌های رایج در دنیا که به روش کوره بلند می‌باشد، که این امر در دنیا متفاوت است، بنابراین در زمینه تولید فولاد سبز، چند گام جلوتر از دنیا هستیم.

طیب‌نیا در ادامه با اشاره به این موضوع که ما در شرکت فولاد مبارکه به دنبال تولید فولاد سبز هستیم گفت: در فولاد مبارکه با توجه به این موضوع که در زمینه انرژی سبز و انرژی تجدیدپذیر اقدامات ارزشمندی را آغاز کرده‌ایم، از این رو می‌توانیم عنوان کنیم که از رقبای علمی خود جلوتر هستیم، چراکه گام نخست در زمینه فولاد سبز، تولید انرژی سبز و تجدیدپذیر است. گام دوم در این زمینه، به کارگیری فناوری است که در این راستا باید فناوری‌هایی را به کار بگیریم که سبب کاهش گاز CO₂ شود، این در حالی است که صاحبان فناوری هنوز دستاورد جدی در این حوزه نداشته‌اند؛ بنابراین در کشور، در حوزه تولید هیدروژن با هزینه پایین و هم کاربرد و استفاده آن در احیای مستقیم باید اتفاق‌هایی رقم بخورد تا به تولید فولاد سبز نزدیک‌تر شویم. ما نیز هم‌راستا با سایر شرکت‌های فولادی، اقدامات تحقیق و توسعه خود در این حوزه را آغاز کرده و شرکت پشتیبانی و نوآوری فنی مبارکه، در این راستا ماموریت ویژه‌ای را دنبال می‌کند.

وی همچنین در پاسخ به این پرسش که طرح ورق هسته‌ای در چه مرحله‌ای است، گفت: توافق و مشارکتی را با شرکت ایران ترانسفو انجام داده‌ایم و مراحل کارشناسی کار در حال دنبال شدن است. زمانی که جزئیات طرح آماده و مکان‌یابی مشخص شود، جزئیات بیشتر آن را اعلام خواهیم کرد. طیب‌نیا ادامه داد: مواد اولیه این توافق را مجموعه‌های فولاد مبارکه تامین و کارشناسان باید تعیین کنند که بهترین مکان‌یابی برای آن کجاست. پس از آن امیدواریم مراحل اجرایی کار را آغاز کنیم.

مدیرعامل فولاد مبارکه همچنین در پاسخ به این پرسش که سرمایه‌گذاری در حوزه گاز به کجا رسیده است، گفت: فاز مهندسی آن پروژه انجام شده است و هم‌اکنون منتظر اعلام شرکت ملی گاز ایران هستیم که قرارداد نهایی را با آن‌ها منعقد کنیم و در نوع قرارداد مذاکره‌هایی با یکدیگر در حال انجام داریم. امیدواریم در اولین فرصت این موضوع را نهایی کرده و در شش ماه دوم وارد فاز اجرایی شویم.

نقش انکارناپذیر «ومعادن» در حوزه اکتشاف و تامین مواد اولیه زنجیره فولاد

زنجیره فولاد کشور برخوردار است. میزان ذخایر سنگ آهن جهان، حدود ۱۸۰ میلیارد تن تخمین زده می شود و ایران با سهم دو میلیارد و ۷۰۰ میلیون تنی، حدود ۱/۵ درصد از ذخایر سنگ آهن جهان را در اختیار دارد.

طبق آمار منتشر شده توسط سازمان زمین شناسی ایالات متحده آمریکا، میزان استخراج سنگ آهن خام جهان در سال گذشته میلادی، حدود دو میلیارد و ۶۰۰ میلیون تن با آهن محتوی یک میلیارد و ۵۸۰ میلیون تن بوده که حاکی از عیار متوسط ۶۰/۵ درصدی است.

در این سال، ایران با استخراج بیش از ۷۸ میلیون تن سنگ آهن با عیار متوسط ۶۵/۳ که بالاتر از میانگین عیار جهانی است، در رده هشتم برترین تولیدکنندگان سنگ آهن جهان قرار گرفت. شرکت های سنگ آهن گهرزمین (۱۲ میلیون و ۵۴۵ هزار و ۴۷ تن)، معدنی و صنعتی چادرملو (۹ میلیون و ۵۱۳ هزار و ۹۰۶ تن)، معدنی و صنعتی گل گهر (۹ میلیون و ۴۰۴ هزار و ۸۰۸ تن) و معدنی و صنعتی صابانور (سه میلیون و ۵۲۴ هزار و ۸۰۶ تن) سنگ آهن در سال گذشته استخراج کردند و در نتیجه سهم ۴۴/۷ درصدی از استخراج سنگ آهن کشور به شرکت هایی که سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات در آن ها سهم قابل توجهی دارد، تعلق گرفت.

این چهار شرکت در سال گذشته، جز برترین تولیدکنندگان کنسانتره کشور نیز قرار گرفتند و سهم ۵۱/۱ درصدی از تولید ۵۵ میلیون و ۸۷۰ هزار تن کنسانتره را به خود اختصاص دادند؛ علاوه بر این، ۳۵ درصد از ۵۴ میلیون و ۳۲۰ هزار تن گندله تولیدی کشور در سال گذشته، توسط این شرکت ها (به علاوه مجتمع فولاد خراسان) به تولید رسید و سهم ۲۰/۳ درصدی از تولید ۳۱ میلیون و ۷۳۰ هزار آهن اسفنجی در سال ۱۴۰۱، به شرکت های معدنی و صنعتی گل گهر، مجتمع فولاد خراسان، معدنی و صنعتی چادرملو و آهن و فولاد ارفع تعلق گرفت که هلدینگ «ومعادن» یکی از سهام داران عمده آن ها محسوب می شود.

شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات (ومعادن) در راستای توسعه اکتشافات خود به عنوان مهم ترین بخش در معدن کاری روز جهان، اقدام به سرمایه گذاری و راه اندازی سه شرکت یاقوت توسعه معادن و فلزات، اکتشاف تجلی صبا و مدیریت اکتشاف منابع معدنی پایا کرده است؛ ضمن اینکه در راستای تامین پایدار مواد اولیه زنجیره فولاد کشور، این شرکت پروژه های بزرگی همچون احداث کارخانه تولید آهن اسفنجی با ظرفیت ۱.۶ میلیون تن در شرکت صنایع فولاد کردستان، احداث کارخانه تولید کنسانتره سنگ آهن با ظرفیت دو میلیون تن در شرکت توسعه معدنی و صنعتی صابانور، احداث کارخانه گندله سازی شهرک با ظرفیت یک میلیون تن و احداث کارخانه تولید آهن اسفنجی در شرکت های صنایع آهن و فولاد آرتاویل و فولاد اقلید پارس هر یک با ظرفیت ۱.۱ میلیون تن را در دست اجرا دارد.

شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات به عنوان یکی از بزرگ ترین هلدینگ های صنایع معدنی و فلزی کشور به ویژه در حوزه سنگ آهن و فولاد، همگام با افزایش سرمایه گذاری و توسعه پایدار فعالیت های خود، نقش موثر و بسزایی در اجرای طرح های توسعه ای و همچنین افزایش تولید شرکت های بزرگ فولادی کشور ایفا کرده است.

این هلدینگ علاوه بر حمایت و افزایش ارزش سهام این شرکت ها در بورس تهران، رشد ارزش پرتفوی خود را در دستور کار قرار داده است. در همین راستا، «ومعادن» با در اختیار داشتن بخش عمده ای از سهام سه شرکت بزرگ تولیدکننده سنگ آهن در کشور یعنی شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (۲۳/۰۳ درصد)، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو (۱۷/۴۶ درصد) و شرکت سنگ آهن گهرزمین (۱۹/۱۵ درصدی)، نقشی پررنگ و اثرگذار در تامین خوراک مورد نیاز فولادسازان کشور ایفا می کند. علاوه بر این، ۸۲/۰۵ درصد از سهام شرکت معدنی و صنعتی صابانور به عنوان بزرگ ترین تولیدکننده سنگ آهن در غرب کشور، متعلق به «ومعادن» است که نشان می دهد این هلدینگ، از چه جایگاه مهمی در

بهره‌مندی از فناوری‌های روز برای اکتشاف ذخایر سنگ آهن و تامین مواد اولیه، توسط کنسرسیومی متشکل از شرکت‌های سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات، فولاد مبارکه اصفهان، فولاد خوزستان، فولاد ماهان سپاهان، سرمایه‌گذاری صدر تامین، معدنی و صنعتی گل‌گهر، معدنی و صنعتی چادرملو، سرمایه‌گذاری غدیر، ذوب آهن اصفهان و معدنی و صنعتی صابون راه‌اندازی شده و «ومعدان»، ۸٫۳ درصد از سهام آن را در اختیار دارد. شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در تلاش است اقدامات خود در حوزه اکتشاف را توسعه دهد و بدون شک حضور این هلدینگ عظیم معدنی و فلزی در صنعت کشور، نویدبخش آینده‌ای روشن در زنجیره فولاد کشور خواهد بود.

علاوه‌براین، از جمله اقدامات برجسته دیگر «ومعدان» در حوزه اکتشاف، می‌توان به اجرای ۷۰ هزار متر عملیات اکتشافی در سال گذشته اشاره کرد که ۶۰ هزار متر آن توسط شرکت معدنی و صنعتی صابون و ۱۰ هزار متر آن توسط شرکت توسعه معادن و صنایع مس جانجا انجام شد.

توسعه اکتشافات در شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در سال پیش، ۸۰ میلیون تن ذخیره جدید سنگ آهن به مجموع ذخایر این ماده معدنی مهم اضافه کرد که در نوع خود، اقدامی بی‌نظیر محسوب می‌شود.

این شرکت در سال جاری نیز اجرای ۶۲ هزار متر حفاری اکتشافی را در دستور کار خود قرار داده است. لازم به ذکر است که شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در راستای تامین مواد اولیه زنجیره فولاد کشور، پروژه‌های مختلفی را در دست اجرا دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به احداث کارخانه تولید آهن اسفنجی با ظرفیت یک میلیون و ۶۰۰ هزار تن در شرکت صنایع فولاد کردستان، احداث کارخانه تولید کنسانتره با ظرفیت دو میلیون تن در شرکت توسعه معدنی و صنعتی صابون، احداث کارخانه گندله‌سازی شهرک با ظرفیت یک میلیون تن، احداث کارخانه تولید آهن اسفنجی در شرکت‌های صنایع آهن و فولاد آرتاویل و فولاد اقلید پارس هر یک با ظرفیت یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن اشاره کرد.

«ومعدان» به عنوان یکی از سهام‌داران شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر، پروژه احداث احیا مستقیم مگامول طوبی را دست اقدام دارد؛ ضمن اینکه افزایش ظرفیت خطوط و ۷ شرکت معدنی و صنعتی طرح‌های توسعه‌ای این شرکت «ومعدان» قرار گرفته است.

توسعه اکتشافات؛ سرلوحه فعالیت‌های معدنی

شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در حالی به یکی از برترین هلدینگ‌های معدنی و فلزی کشور تبدیل شده که سرلوحه فعالیت‌های خود را توسعه اکتشاف و در ادامه استخراج و فرآوری مواد معدنی به ویژه سنگ آهن قرار داده است.

علی‌رغم اهمیت اکتشاف، متأسفانه توجه چندانی به این مهم در کشور ما نشده و سرمایه‌گذاری قابل توجهی نیز در این حوزه طی سالیان اخیر صورت نپذیرفته است؛ در حالی که اساسی‌ترین بخش در معدن‌کاری، اکتشاف است و در اکثر کشورهای برتر معدنی جهان همچون کانادا و استرالیا، توسط دولت و با تخصیص بودجه‌ای جداگانه و به‌کارگیری به‌روزترین تجهیزات و دستگاه‌ها انجام می‌شود اما در کشور ما نه تنها اقدامات چندانی توسط دولت در این بخش انجام نشده و بودجه‌ای برای آن در نظر گرفته نمی‌شود بلکه بخش عمده‌ای از اکتشافات توسط بخش خصوصی و با سرمایه‌گذاری هلدینگ‌های معدنی و فلزی در حال است.

در همین راستا، «ومعدان» که اکتشاف را یکی از رسالت‌های اصلی خود می‌داند، اقدام به تاسیس و راه‌اندازی شرکت‌هایی همچون یاقوت توسعه معادن و فلزات خاورمیانه، اکتشاف تجلی صبا و مدیریت اکتشاف منابع معدنی پایا کرده است تا علاوه بر توسعه اکتشافات در شرکت‌های زیرمجموعه خود، سایر هلدینگ‌های معدنی و فلزی کشور را نیز ترغیب به راه‌اندازی شرکت‌های تخصصی در حوزه اکتشاف کند.

شرکت یاقوت توسعه معادن و فلزات به عنوان بازوی اجرایی «ومعدان» در حوزه اکتشافات، هم‌اکنون سه پروژه مهم را در دست اجرا دارد که از جمله می‌توان به پروژه مس جانجا به عنوان یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های معدنی کشور در استان سیستان و بلوچستان اشاره کرد.

شرکت اکتشاف تجلی صبا با سهام‌داری ۳۴ درصدی شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات که به عنوان اولین شرکت پروژه‌محور بورسی کشور شناخته می‌شود و یکی از شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ «ومعدان» است، راه‌اندازی شده است.

زمینه فعالیت شرکت تجلی صبا در حوزه‌های اکتشاف، استخراج، بهره‌برداری و تغلیظ مواد معدنی و استحصال عناصر معدنی از معادن، طراحی، توسعه، راه‌اندازی و ایجاد انواع طرح‌ها و واحدهای تولیدی معدنی و فلزی است. شرکت مدیریت اکتشاف منابع معدنی پایا، دیگر شرکت زیرمجموعه هلدینگ «ومعدان» است که با هدف تجمیع سرمایه‌ها و دستیابی به امکان اجرای حفاری‌های عمیق و

ظاهرزاده:

طرح کنسانتره یک میلیون تنی عصر نوین بهاباد تا پایان سال جاری به بهره برداری خواهد رسید

مهندس امیر علی ظاهرزاده مدیر عامل شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در حاشیه مراسم افتتاح هفدهمین نمایشگاه بین المللی معدن، صنایع معدنی، ماشین آلات و تجهیزات معدن (ایران کانمین) و در جمع خبرنگاران با اشاره به دهها طرح توسعه در راستای تکمیل زنجیره فولاد و صنایع پائین دستی گفت: طرح کنسانتره یک میلیون تنی عصر نوین بهاباد از جمله این طرحهاست که با سرمایه گذاری بالغ بر ۲۲۰۰ میلیارد تومان تا اواخر امسال به بهره برداری خواهد رسید. وی افزود: در حال حاضر حدود ۳۵ طرح با سرمایه گذاری بالغ بر ۵ میلیارد یورو از سوی چادرملو در حال اجراست که نقش قابل توجهی در اشتغالزایی خواهد داشت.

مدیر عامل چادرملو با تاکید بر اینکه تمام تلاش مجموعه در این است که زنجیره فولاد به ویژه در صنایع پایین دستی را تکمیل کند، خاطرنشان کرد: در همین راستا تلاش داریم توسعه های هوشمند و هدفمند شرکت را با بهره گیری از دانش، نوآوری و ایده های مرکز علمی و پژوهشی و شرکتهای دانش بنیان محقق سازیم.

ظاهرزاده در ادامه در پاسخ به طرح های زیر ساختی چادرملو، با بیان اینکه یکی از گلوگاه های اصلی اجرای طرح های توسعه مسائل مربوط به زیرساخت هاست افزود: همانطور که می دانید یکی از گلوگاه های اصلی اجرای طرح های توسعه در شرایط فعلی مسائل مربوط به زیرساخت هاست که مهمترین آن موضوع برق است به همین منظور چادرملو در سالهای اخیر همواره در جهت تامین این نیاز اساسی انرژی گامهای مثبتی برداشته است، از جمله نیروگاه ۵۴۶ مگاواتی جدید که به صورت EPC در مجتمع صنعتی این مجموعه اجرا می شود. در حال حاضر فاز یک نیروگاه در بخش گازی نزدیک به ۶۰ درصد و فاز ۲ گازی حدود ۲۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

وی در ادامه تاکید کرد: تلاش ما این است که بتوانیم این نیروگاه را تا قبل از پیک برقی که برای سال آینده متصور است؛ وارد مدار تولید کنیم و به صورت خودتامین بخشی از برق مورد نیاز خود را نیز تهیه و تامین کنیم.

مدیر عامل مجتمع معدنی و صنعتی چادرملو در ادامه به نیروگاه خورشیدی جدیدی که به تازگی کلنگ آن به زمین زده شد، اشاره کرد و گفت: علاوه بر نیروگاه ۵۴۶ مگاواتی سیکل ترکیبی، اخیراً کلنگ یک نیروگاه خورشیدی ۱۰۰ مگاواتی جدید در منطقه خضرآباد یزد را به زمین زدیم تا بخشی از شاخصهای صنعت سبز را در بخش های مختلف صنعت فولاد ساری و جاری کنیم.

همچنین ۲ نیروگاه خورشیدی ۱۰ مگاواتی جدید نیز در منطقه های بهاباد و اردکان در دست اجرا داریم که برندگان مناقصه آنها انتخاب شدند.

ظاهرزاده یادآوری کرد: در حال حاضر یک نیروگاه ۵۰۰ مگاواتی

سیکل ترکیبی و یک نیروگاه خورشیدی ۱۰ مگاواتی در مجتمع صنعتی اردکان در حال فعالیت است که انرژی تولیدی آن به شبکه سراسری برق کشور تزریق و بخشی از آن برای مصارف واحدهای تولیدی مجتمع به مجموعه بازگردانده می شود.

وی با تاکید بر اینکه تکنولوژی تولید فولاد در مجموعه چادرملو تکنولوژی تقریباً به روز و مدرنی است، گفت: تلاش ما این است که مصرف انرژی در بخش های مختلف به خصوص برق، گاز و آب را به حداقل ممکن برسانیم. در همین راستا مجموعه چادرملو در قالب شرکت واسکو در انتقال آب خلیج فارس به منطقه اردکان با ۸۲۰ کیلومتر مشارکت کرده که به موجب این طرح آب مورد نیاز مجموعه چادرملو تا جایی که ممکن است بیشتر از طریق آب شیرین شده تامین شود تا بتوانیم در بخش های مختلف مجموعه از آب های زیرزمینی حداقل استفاده را داشته باشیم و به نوعی آب های زیرزمینی را برای آیندگان حفظ و مراقبت کنیم.

وی همچنین به دو پروژه معدنی که به تازگی در داخل مجموعه چادرملو استارت آن زده شده است، اشاره کرد و گفت: عملیات باطله برداری از معدن دی ۱۹ که با مشارکت شرکت سنگ آهن مرکزی ایران انجام می شود به خوبی پیش می رود و تاکنون نزدیک به ۱۳۰ میلیون تن باطله برداری آن انجام شده است؛ و پیش بینی می کنیم تا اواخر سال جاری بتوانیم به سنگ آهن معدن دی ۱۹ دسترسی پیدا کنیم. ظاهرزاده همچنین آغاز عملیات اکتشاف آنومالی ۱۰ در منطقه ساغند را که به صورت مشارکت انجام می شود دومین منبع تامین خوراک کارخانجات چادرملو در آینده نزدیک اعلام کرد.

کسب پنجمین گواهینامه متوالی Excellence توسط سنگان در آزمون مهارت (PT)

دستگاه‌های موجود نصب و راه اندازی شد که این موارد گامی مهم در ارتقاء کیفی محصول ایجاد خواهد کرد و نیاز این واحد در برون سپاری به طور کامل برطرف خواهد شد. همچنین تا پایان شهروماه سال جاری با توجه به نیاز واحدهای متقاضی تست اندازه گیری کربن و فسفر نیز برای نمونه‌های سنگ آهن، کنسانتره و گندله و اندازه گیری یون آهن در نمونه های آب به تست های این واحد اضافه شد.

تضمین صحت و دقت در نتایج آزمایشگاه

یکی از مهم ترین و چالشی ترین مباحث آزمایشگاهی، اثبات صحت و دقت نتایج ارائه شده توسط آزمایشگاه است. بر همین اساس توسط مراجع بین المللی، روش ها و ابزارهایی معرفی شده است. آزمایشگاه فولاد سنگان از ابتدای راه اندازی به منظور اثبات این موارد اقدام به تدوین و جاری سازی برنامه تضمین کیفیت نتایج بر اساس روش های پیشنهاد شده توسط مراجع بین المللی و روش اجرایی تضمین کیفیت نتایج کرده است. در این برنامه روش هایی جهت بررسی صحت و دقت نتایج از دوره های روزانه، هفته ای، ماهانه و سالانه گنجانده شده است.

موفقیت در آزمون های مهارت (PT)

آزمون کفایت تخصصی (PT) مهمترین و معتبرترین ابزار تضمین کیفیت نتایج آزمایشگاه ها، جهت پایش کیفیت اندازه گیری ها بوده و آزمایشگاه را قادر می سازد تا اعتبار نتایج خود را به مشتریان، نهادهای قانونی و مراجع اعتباردهی ثابت کند. این آزمون به صورت محدود و در بازه های زمانی طولانی توسط محدود مراکز معتبر بین المللی برگزار می شود. طی چهار سال گذشته واحد آزمایشگاه سنگان موفق به کسب گواهینامه Excellence شده است. این موفقیت در سال ۱۴۰۲ نیز ادامه داشته و در این سال نیز برای تست های گندله و کنسانتره گواهینامه Excellence کسب نموده است.

تدوین و بازنگری دستورالعمل ها و گردشکارها

در ابتدای فعالیت، این واحد جهت استاندارد سازی فعالیت های خود شروع به تدوین و بومی سازی دستورالعمل ها و گردش کارهای مورد نیاز خویش کرده و با استفاده از مشاوره پرسنل آزمایشگاه فولاد مبارکه اصفهان، تمامی دستورالعمل و گردشکارهای مربوط به فعالیت های اختصاصی خویش را جاری سازی کرد. بازنگری دستورالعمل های موجود و تدوین دستورالعمل های جدید بر اساس به روزترین نسخه دستورالعمل های مرجع بین المللی از دیگر فعالیت های روتین این واحد است.

افزایش توانمندی های آزمایشگاه سنگان

فعالیت واحد آزمایشگاه به منظور رصد کیفی مواد اولیه ورودی (شامل سنگ آهن، کنسانتره، بنتونیت، سود و آب)، محصول حین تولید از مراحل مختلف تولید کنسانتره و گندله و محصول نهایی خروجی به صورت پیوسته انجام می شود. جهت این امر روزانه بیش از ۴۰۰ نمونه گیری و ۴۵۰ آنالیز روی نمونه های اخذ شده انجام می شود. این واحد از ابتدای راه اندازی ضمن نیازسنجی و تامین تجهیزات مورد نیاز، در حال حاضر توانایی انجام ۵۱ آزمون منحصر به فرد را داراست.

تشکیل کمیته کیفیت

با توجه به اهمیت تولید محصولات با کیفیت در راستای اصل مشتری مداری و حفظ رضایت وی، به منظور بررسی عوامل حفظ و ارتقای کیفیت مواد اولیه و محصول، با دستور مدیرعامل کمیته ای متشکل از نمایندگان واحدهای مختلف از جمله بازرگانی، بهره برداری، پیمانکاران، مهندسی صنایع و با محوریت مهندسی کیفیت تشکیل شد که در آن چالش ها و مشکلات موجود کیفی و عوامل تاثیر گذار بر کیفیت بررسی و راهکارهای مناسب اتخاذ و همچنین در صورت نیاز پروژه هایی تعریف می شود.

ارائه گزارشات جدید

با توجه به گسترش حوزه فعالیت های شرکت این واحد اقدام به افزایش نوع و تعداد گزارش ها و تعاملات خود کرده است که حاصل آن ارائه بیش از ۱۴۰۰ گزارش در ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۲ است. هم چنین از حیث تنوع نیز در این مدت بیش از ۲۲ نوع گزارش به واحد های مرتبط ارائه شده است.

● امید قادری؛ مدیر مهندسی کیفیت فولاد سنگان

شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان با هدف تولید پایدار بخشی از گندله مورد نیاز شرکت فولاد مبارکه، در نزدیکی معادن سنگ آهن سنگان تاسیس شد و در حال حاضر واحد گندله سازی و کنسانتره سازی این شرکت، هر کدام با ظرفیت تولید اسمی ۵ میلیون تن در حال تولید هستند. یکی از اهداف اصلی این شرکت تبدیل شدن به بزرگترین کارخانه تولید کنسانتره و گندله در شرق کشور است. این شرکت در حال حاضر به عنوان بزرگترین تولید کننده گندله و کنسانتره در شرق کشور است که مأموریت آن تولید و تامین پایدار گندله با کیفیت، در راستای تکمیل زنجیره ارزش گروه فولاد مبارکه و مشارکت در توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی منطقه شمال شرق کشور است.

طی سال های اخیر، با توجه به شروع راه اندازی خطوط تولید گندله و کنسانتره، واحد آزمایشگاه سنگان نیز شروع به راه اندازی آنالیزهای مورد نیاز و تکمیل زیرساخت های لازم جهت پشتیبانی از خطوط تولید کرد. پس از ایجاد شرایط پایدار در انجام فرایندهای آزمایشگاهی، لزوم استاندارد سازی فرایندها احساس شد. بر همین اساس این واحد موفق به اخذ استاندارد آزمایشگاهی ایزو ۱۷۰۲۵ شد. این گزارش، به توسعه دامنه فعالیت های واحد مهندسی کیفیت، اقدامات مهم و بنیادی صورت گرفته می پردازد که شرح آن را در ادامه می خوانید؛

تمرکز بر ارتقاء استاندارد های نمونه گیری در سنگان

استقرار استاندارد ایزو ۱۷۰۲۵ از سال ۱۳۹۹ و کسب امتیازات حداکثری در آزمون های مقایسه بین آزمایشگاهی در سال های متوالی، نشان از بلوغ واحد آزمایشگاه سنگان در صحت و دقت روش های انجام آزمون دارد. در این راستا پروژه های متعددی تعریف شد که مهم ترین آنها، نصب و راه اندازی نمونه گیر اتوماتیک در کارش (سنگ شکن) بود تا با نمونه گیری اصولی از سنگ آهن خروجی آن طبق استاندارد ایزو ۳۰۸۲ امکان رصد کیفی دقیق سنگ آهن تامین شده از مجتمع سنگ آهن سنگان فراهم شود. همچنین اقدامات لازم برای نصب نمونه گیرهای اتوماتیک روی خطوط تولید کنسانتره (بیش از ۲۵ نقطه)، اصلاح نمونه گیر اتوماتیک محصول گندله سازی و نصب نمونه گیر اتوماتیک در ناحیه میکسر (برای مواد ورودی به میکسرهای گندله سازی)، بارگیرخانه و نمونه گیر های رباتیک به منظور اخذ نمونه از کامیون های حامل مواد ورودی به شرکت و خروجی از آن توسط واحد مهندسی کارخانه در حال انجام است. با تکمیل پروژه های موجود، نمونه گیری در سایت سنگان به صورت کاملاً مکانیزه انجام خواهد شد و بروز خطا در نمونه گیری تا حد بسیار بالایی کاهش خواهد یافت.

راه اندازی تست های جدید

به منظور بالا بردن سطح کیفی واحد آزمایشگاه و افزایش آماده به کاری تجهیزات به منظور پشتیبانی بهتر از خطوط تولید، تا پایان شهریورماه ۱۴۰۲ تست آنالیز عنصری به روش XRF، آنالیز به روش طیف سنجی جذب اتمی، دستگاه آنالیزر سولفور/کربن ELTRA CSI، دستگاه پلین اتوماتیک OPEC، دستگاه اندازه گیری درصد جامد و دانسیته دوغاب و کارش آزمایشگاهی سنگ آهن در کنار سایر

«ایران متافو»؛ گذر گاهی مطمئن برای قوام یافتگی هر چه بیشتر صنعت فلز ایران

● امیرعلی رمدانی

باشیم. به راستی متالورژی چیست؟ تعاریف ساده و همه فهم این رشته خاص را بدین شکل معرفی می کنند که علم و فن شناخت و استخراج فلزات و هنر کار روی آنها را متالورژی می نامیم. متالورژی یک حوزه از مهندسی و علم مواد است که رفتار فیزیکی و شیمیایی عناصر فلزی، ترکیب های بین فلزی و مخلوط آن ها که «آلیاژ» نام می گیرد را شامل می شود.

متالورژی، فرآوری مواد معدنی از کانه های آنها (جداسازی از سنگ معدن)، ذوب، تصفیه و تولید شمش، بهبود خواص و تهیه آلیاژها و فن کار بر روی فلزات و شکل دادن آنها را در بر می گیرد. علم متالورژی به دو دسته متالورژی فیزیکی و متالورژی مکانیکی تقسیم بندی می شود. مهندسی متالورژی به دو دسته متالورژی آهنی یا سیاه و متالورژی غیر آهنی یا رنگی تقسیم بندی شده که بیش از ۹۵٪ تولید فلز جهان نتیجه متالورژی آهنی است.

کدام صحیح است؟ متالورژی یا متالوژی؟!

متالورژی (metallurgy) از دو واژه یونانی metal به معنی «فاز» و ourgein به معنی «کار کردن» ترکیب شده است. در اینجا توجه به این نکته لازم است که حتی بسیاری از متخصصان نیز نام این رشته را «متالوژی» نوشته و تلفظ می کنند که با توجه به ریشه کلمه نادرست است. احتمالاً منشأ این خطا، قیاس نادرستی است که بعضی ها در ذهن خود می سازند. چون بیولوژی فیزیولوژی، رادیولوژی و صداها رشته علمی دیگر به «لوژی» ختم می شوند، آنها تصور می کنند که این رشته علمی هم باید به همان قیاس متالوژی باشد.

چرا نمایشگاه های تجاری و صنعتی در کشورهای رو به توسعه می توانند مهم باشند؟ پاسخ از خود سوال پیدا است. چون چنین کشورهایی توسعه را به نحوی محور قرار داده اند که برگزاری نمایشگاه هایی از این دست در آن نخستین گام های موثر در حصول هدف گذاری اصلی خواهد بود.

به هر حال یکی از ابزارهای مهم توسعه در هر سرزمینی رشد صنعتی آنجاست و چنین رشدی تنها با رد و بدل کردن تجربیات دانش ها و ایجاد پل ارتباطی بین طرفین و به موازات آن عقد قراردادهای صنعتی و تجاری امکان پذیر می شود. در فلسفه وجودی و تعریف یکی از مهم ترین نمایشگاه های صنعتی ایران یعنی «ایران متافو» هم آمده است که «نمایشگاه های تجاری فرصت بسیار ارزشمندی را برای صاحبان صنایع فراهم می آورد تا محصولات و توانمندی های خود را در سطح وسیعی عرضه کرده و با فعالان حوزه کاری خود ارتباط برقرار کنند.»

نمایشگاه بین المللی متالورژی هر ساله در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران آغاز به کار می کند و فعالان و صاحب نظران امر را در محیطی تخصصی و تجاری گرد هم می آورد. این نمایشگاه هر ساله با استقبال گسترده فعالان داخلی و بین المللی و اخذ تاییدیه اتحادیه جهانی نمایشگاه های بین المللی (UFI) برگزار شده و می شود.

در این نمایشگاه شرکت های صنعتی داخلی و بین المللی محصولات، قابلیت های فنی و نوآوری های خود را به بازدیدکنندگان عرضه می کنند و از تعامل با دست اندرکاران صنعت و فرصت های موجود بهره می گیرند. اما باید پیش از هر چیز اطلاعات و شناختی نسبی از موضوع داشته

شاخص، به منظور ارزیابی صنعتی بودن یک کشور مطرح است. با توجه به اینکه فلزات کالای واسطه ای مورد نیاز بخش های دیگر اقتصادی است، رشد تولید آن می تواند بر رشد تولید بخش های دیگر اثرگذار باشد.

بر اساس آمارهای بانک مرکزی طی سالهای ۱۳۶۷ تا ۱۳۹۷ صنعت فلزات اساسی بعد از پتروشیمی، به طور متوسط با سهم ۲۰ درصدی از تولید کل صنعت رتبه دوم همچنین در سهم اشتغال کل صنعتی با سهم ۱۳ درصدی بعد از صنایع غذایی و خودرو رتبه سوم را داراست.

به علاوه با توجه به وجود منابع معدنی در کشور به عنوان نخستین حلقه تولید فلزات، طبق گزارش های سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (یونیدو) در سال ۲۰۱۷ ایران چهاردهمین کشور در زمینه تولید فلزات در جهان بوده است.

در ضمن بر اساس آمارهای گمرک و بانک مرکزی طی پنج سال اخیر به طور میانگین حدود ۱۰ درصد از ارزش صادرات غیر نفتی کشور به صنعت فلزات تعلق داشته که بعد از پتروشیمی مهم ترین صنعت صادراتی کشور بوده است. بنابراین با توجه به آمارهای فوق، اهمیت و نقش صنعت فلزات اساسی در اقتصاد کشور نمایان می شود.

همچنین در گزارش صنعتگران حوزه فلز به تازگی درج شده است که امروزه پژوهش های تجربی و بررسی های صورت گرفته در داخل و خارج کشور، بیانگر تأثیر پذیری بخش های اقتصادی از شوک های مثبت و منفی است که بخش گسترده ای از این پژوهش ها بر تأثیر شوک های پولی بر اقتصاد کشورها متمرکز است. معمولاً تأثیر شوک های مثبت و منفی پولی علاوه بر داشتن اثرات حقیقی بر متغیرهای کلان اقتصادی، به صورت غیرخطی و نامتقارن است و شوک های منفی، اثرات بیشتری نسبت به شوک های مثبت دارند.

به علاوه اقتصاددانان بر این اعتقادند که اثرات شوک های پولی ممکن است در یک راستا و به یک اندازه نباشند. این تفاوت در راستا و اندازه آن، به نامتقارن بودن اثرات شوک های پولی تعبیر می شود. در ضمن با توجه به تحقیق و بررسی های مختلف صورت گرفته در مورد اثرگذاری سیاست های پولی در دوره های کوتاه مدت و بلندمدت می توان گفت که اکنون یک اجماع نظر در میان اقتصاددانان وجود دارد که اثرات سیاست های پولی بر متغیرهای کلان اقتصاد در بلندمدت کاهش می یابد و تنها اثر آن ها بر قیمت ها باقی خواهد ماند.

سوابق علم متالورژی

متالورژی را باید به عنوان یک علم دانش نسبتاً جدیدی به حساب بیاوریم چرا که هنوز صد سال نیست که فلزات به صورت کاربردی مطالعه می شوند؛ در حالی که پدران ما از قرن ها پیش متالورژی را به عنوان فنی برای تولید ابزارهای مورد نیازشان استفاده می کرده اند.

تاریخچه متالورژی نشان می دهد که علم متالورژی پیشینه ای به قدمت حدوداً ۶۵۰۰ سال دارد. جایی که فلزاتی مانند طلا، نقره و مس به عنوان اولین فلزات کشف شدند.

(Extraction)

علم استخراج فلزات به جداسازی و به عبارتی استحصال فلزات ارزشمند از کانی ها، شورا به ها و ضایعات و تصفیه آن ها تا رسیدن به فلزات خالص می پردازد. فرآیندهای متالورژی استخراجی به سه صورت هیدرومتالورژی، پیرومتالورژی و الکترومتالورژی انجام می شود.

آلیاژسازی (Alloying)

امروزه معمولاً فلزات به صورت آلیاژ تولید و مورد استفاده قرار می گیرند. آلیاژها از ترکیبی از دو یا چند ماده مهندسی به دست می آیند چرا که با آلیاژسازی می توانیم خواصی به دست آوریم که با استفاده از فلزات خالص امکان پذیر نیست. مثلاً می توانیم استحکام ماده را تا چندین برابر افزایش دهیم یا مقاومت به خوردگی را در نواحی مورد نظر به میزان زیادی کاهش دهیم.

همه موارد ذکر شده بالا به رغم آن که بیشتر مفاهیمی فنی از فلزات و ویژگی هایشان بدست می دهند در عین حال برای محققان و علاقمندان حوزه تجارت و صنعت نیز راه هایی را باز می کنند که بدانند با همین تعاریف نسبتاً ساده می توان شناختی بسیار وسیعتر از موضوع فلزات پیدا کرد و به دنبال آن به عرصه های فنی و تجاری اش نیز راه پیدا کرد.

وضعیت فعلی سنگ آهن ایران در بین دیگر فلزات

فعالان حوزه فلزات و صنایع فلزی به تازگی در گزارش های شان از وضع این صنعت گزارش داده اند. این فعالان معتقدند صنعت فلزات اساسی یکی از مهم ترین صنایع تولیدی کشور است که سهمی حدود ۲۰ درصد از تولید و ۱۳ درصد از اشتغال بخش صنعت کشور را دارد.

نگاهی سریع به وضع صنعت فلزات اساسی در کشور نشان می دهد صنعت فلزات اساسی را می توان یکی از بخش های مهم تولیدی در اقتصاد هر کشوری برشمرد، به گونه ای که حتی مصرف سرانه فلزات

انعطاف پذیری دستمزدها عنوان می‌کنند که در صورتی که سیاست‌های پولی پیش‌بینی‌پذیر باشند، این سیاست‌ها خنثی هستند.

در ادامه این گزارش همچنین اشاره شده که در صورت پیش‌بینی ناپذیر بودن سیاست پولی، می‌تواند بر تولید و رفاه جامعه تأثیرگذار باشد. دیدگاه مکتب چرخه‌های تجاری حقیقی مطرح می‌کند که سیاست پولی کامل منفعل است و چیزی که باعث تغییر تولید می‌شود، تغییر در فناوری و بهره‌وری است. در نهایت، کینزین‌های جدید به نبود انعطاف‌پذیری کامل دستمزدها و قیمت‌ها در کوتاه‌مدت اعتقاد دارند و استدلال می‌کنند که سیاست پولی می‌تواند بر بخش حقیقی اقتصاد حداقل در کوتاه‌مدت تأثیرگذار باشد.

بر اساس نتایج تحقیق، شوک مثبت اعتباری یعنی افزایش تسهیلات پرداختی به صنایع، هم در کوتاه‌مدت و هم در بلندمدت به ترتیب با ضرایب ۲.۴ و ۱.۳۷ بر تولید صنعت فلزات تأثیر معنی‌دار مثبتی داشته است که با توجه به اندازه این ضرایب، اثرگذاری آن در کوتاه‌مدت بیشتر از بلندمدت بوده است. همچنین شوک منفی ارزی یعنی کاهش نرخ ارز نیز هم در کوتاه‌مدت و هم در بلندمدت به ترتیب با ضرایب ۰.۵۳- و ۰.۲۲- بر تولید صنعت فلزات تأثیر معنی‌دار عکس داشته است.

این بدین معناست که افزایش شوک ارزی (کاهش نرخ ارز) موجب کاهش تولید فلزات شده است که می‌توان دلیل آن را وجود ماهیت صادراتی برای این صنعت برشمرد زیرا براساس آمارهای بانک مرکزی و گمرک حدود ۱۰ درصد از صادرات غیرنفتی کشور متعلق به صنعت فلزات است. به علاوه با توجه به بالاتر بودن اندازه ضریب کوتاه‌مدت از اندازه ضریب بلندمدت شوک ارزی، اثرگذاری این شوک نیز در کوتاه‌مدت بیشتر از بلندمدت بوده است. در مورد شوک نرخ سود تسهیلات اعطایی، این شوک اثر معنی‌داری بر تولید صنعت فلزات نداشته که دلیل آن را می‌توان تعیین دستوری نرخ سود تسهیلات برشمرد.

نتیجه دیگری که می‌توان گرفت این است که با توجه به بزرگ‌تر بودن اندازه برآورد ضرایب کوتاه‌مدت نسبت به ضرایب بلندمدت شوک‌های ارزی و اعتباری، اثرگذاری این شوک‌ها بر تولید در کوتاه‌مدت بیشتر از دوره بلندمدت بوده است که به نوعی در جهت تأیید نظریه والش است که بیانگر کاهش اثرات سیاست‌های پولی بر تولید در بلندمدت نسبت به کوتاه‌مدت است. در رابطه با میزان اشتغال صنایع فلزات اساسی، اثر شوک‌های پولی بر آن متفاوت از تولید است. بر اساس نتایج تحقیق رابطه بلندمدت معنی‌داری میان شوک‌های ارزی، اعتباری و نرخ سود تسهیلات اعطایی بخش صنعت با میزان اشتغال صنعت فلزات به دست نیامد. ولی در کوتاه‌مدت میزان اشتغال با شوک منفی اعتباری و شوک منفی ارزی رابطه عکس دارد.

اما اثر شوک‌های پولی در کوتاه‌مدت بر متغیرهای حقیقی مانند تولید و اشتغال، همچنان از موضوعات مورد بحث است. بنابراین با توجه به مطالب فوق و تأیید تأثیرات احتمالی سیاست‌های پولی بر متغیرهای حقیقی اقتصاد، انجام تحقیقی پیرامون اثربخشی این سیاست‌ها و شوک‌های ناشی از آن در دوره‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت بر تولید و اشتغال قسمت‌های مختلف اقتصاد کشور ضروری به نظر می‌رسد.

پایگاه رسانه‌ای کانی مگ در این زمینه طی گزارشی آورده است که بیشتر مطالعات در این زمینه آثار سیاست‌های پولی را بر تولید ناخالص داخلی یا تولید کل بخش صنعت کشور بررسی کرده‌اند، در حالی که این اثرگذاری می‌تواند از یک فعالیت صنعتی به فعالیت دیگر از جنبه منفی یا مثبت بودن آثار متفاوت باشد. همچنین در کشور کمتر به بررسی تأثیر سیاست‌های پولی بر دیگر متغیرهای کلان اقتصادی مانند اشتغال و خصوصاً تعداد شاغلان زیربخش‌های صنعت پرداخته شده است.

بنابراین تحقیق حاضر قصد داشته است با توجه به اهمیت صنعت فلزات اساسی در اقتصاد کشور و به عنوان یکی از بخش‌های مهم صنعت ایران، اثرپذیری تولید و اشتغال آن را از شوک‌های مثبت و منفی سیاست‌های پولی در کوتاه‌مدت و بلندمدت طی سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۹۷ به صورت فصلی با استفاده از الگوهای علمی تحلیل کند.

سیاست‌های پولی مجموعه اقدام‌هایی هستند که بانک‌های مرکزی از طریق تغییر در رشد و حجم پول، نرخ‌های بهره یا اعطای تسهیلات مالی انجام می‌دهند. اعمال این سیاست‌ها بسیاری از اهداف اقتصادی مانند افزایش تولید، اشتغال، تثبیت قیمت‌ها، رشد اقتصادی و غیره را تحت تأثیر قرار می‌دهند. بنابراین رشد اقتصادی و ثبات قیمت‌ها از جمله مهم‌ترین اهداف سیاست‌های اقتصاد کلان است و سیاست‌های پولی می‌توانند در دستیابی به این اهداف کلان به عنوان یک ابزار مورد استفاده قرار گیرند. در زمینه کارایی و مؤثر بودن سیاست‌های پولی بر بخش حقیقی اقتصاد نظرات گسترده و متفاوتی وجود دارد که همچنان مورد بحث و مناقشه است. کلاسیک‌ها اعتقادی به اثرگذاری سیاست پولی ندارند و معتقدند که اجرای آن، تنها تغییر قیمت را به دنبال خواهد داشت.

پیش‌بینی ناپذیری سیاست‌های پولی مشکل ساز بعدی

در مقابل، کینزین‌ها معتقدند که به ازای قیمت‌های مشخص، افزایش حجم اسمی پول موجب افزایش عرضه حقیقی پولی می‌شود؛ در نتیجه، نرخ بهره تعادلی کاهش می‌یابد و به تبع آن، سرمایه‌گذاری و تولید افزایش می‌یابد که به این ترتیب اشتغال و درآمد نیز تحت تأثیر قرار خواهد گرفت. عقاید متخصصی مثل پولیون بیانگر آن است که سیاست‌های پولی می‌تواند موجب تغییر در تقاضای کل شود و به دنبال آن، تولید و قیمت را تحت تأثیر قرار دهد. کلاسیک‌های جدید، با طرح انتظارات عقلایی و

آهن «مگنتیت» گفته می‌شود. این سنگ آهن از نظر فرمول با سنگ آهن «هماتیت» فرق می‌کند.

وی با تأکید بر اینکه «سنگ آهنی که صادر می‌شوند از عیار بالایی برخوردار است» افزود: یعنی عیار سنگ آهن مگنتیت بالای ۶۲ درصد است. عیار سنگ آهن‌های کنسانتره نیز ۶۸ درصد است. سنگ آهن گندله نیز به‌طور کامل فرآوری شده هستند. بنابراین عمده سنگ آهنی که صادر می‌شوند سنگ آهنی است که به مگنتیت معروف هستند و عیارشان بالا است. مصرف آن نیز برای شرکت‌های فولادی به کار می‌رود.

تجربه ثابت کرده است که هرگونه دخالتی از سوی دولت برای نرخ‌گذاری در مواد اولیه صنایع فولادی، مثل همین سنگ آهن در نهایت تأثیری منفی بر بازار آن کالا یا محصول و یا ماده داشته است. بنابراین ایجاد دردسر از همین مرحله در داخل شروع می‌شود. دیگر مسائل مانند تحریم‌های خارجی مقصران بعدی این صنعت هستند. مشکلات بعدی را نهاده‌هایی مانند آب و برق و گاز تشکیل می‌دهند که می‌توانند در خلال تولید خلل‌های فراوانی ایجاد کنند. وقتی یک مجتمع بزرگ تولیدی همه موانع را با هزار دردسر طی می‌کند تازه به جایی می‌رسد که باید برای بدیهی‌ترین خواسته‌هایش نیز نگران باشد. یک واحد بزرگ فولادسازی چگونه می‌تواند برای تامین برق مورد نیاز خود و یا برای گاز و آب چشم به راه تصمیمات لحظه‌ای مسئولان امر باقی بماند؟

اگر از آغاز، این صنایع در محلی خاص احداث و مستقر می‌شدند هم اکنون با چنین دردسرهایی روبرو نبودند. در حقیقت مقصر اصلی جا نمانی صنایع بزرگ فلزی که نیاز به آب و گاز و برق مداوم دارند سیاست‌گذاری هستند که موافقت‌هایشان قبل از کارشناسی شدن، متاثر از رنگ و بوهای ملهم از سهم‌گیری‌های سیاسی بوده است.

تحریم، سم بعدی صنایع فلزی ایران

دو سه سال پیش بود که داند ترامپ بسیاری از شرکت‌های ابرقدرت صنایع فلزی ایران را تحریم کرد و نام مدیران ارشد آنها را به لیست خود اضافه کرد. دقیقاً در همان روزها روزنامه‌ها نوشتند که این اولین بار نبود که ترامپ فلزات ایران را تحریم کرده است؛ او تحریم را راهکاری برای اجرای سیاست‌های فشار حداکثری خود علیه ایران می‌داند. قبل از این هم در هجدهم اردیبهشت ۱۳۹۸ بود که ترامپ با صدور فرمانی صنایع آهن، فولاد، آلومینیوم و مس ایران را به مجموعه تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا علیه ایران اضافه کرد. محمدرضا بهرامن، رئیس خانه معدن ایران همان زمان در این خصوص عنوان کرده بود که پس از پیروزی انقلاب، بخش معدن و صنایع معدنی دچار تغییر و تحولات گسترده‌ای شده است. صنایع مس، آهن و فولاد، سرب و روی و از همه مهم‌تر طلا، همگی در دوران پس از انقلاب اسلامی به نهایت شکوفایی خود رسیده‌اند. اگر چه به دلیل تحریم‌ها یا نبود دانش فنی، کشور با چالش‌هایی در زمینه اکتشاف، استخراج، فرآوری و استحصال ماده نهایی روبه‌رو بوده است؛ اما با تولید دانش، تولید معدنی هم محقق شده است. از این نظر می‌توان بخش فرآوری را نام برد که شاید چرخه تولید در صنایع معدنی را بتوان وامدار این حوزه برشمرد.

صاحب‌نظران معتقدند ایران در منطقه‌ای واقع شده که کشورهای اطراف آن همچون ترکیه، عربستان و کشورهای حوزه خلیج فارس با توجه به آهنگ رشد و توسعه اقتصادی به منابع معدنی نیاز دارند. این در حالی است که این کشورها از نظر ذخایر معدنی بسیار فقیر هستند؛ حتی این کشورها در صنایعی همچون فولاد هم سرمایه‌گذاری کرده‌اند اما مواد اولیه آنها وارداتی است؛ بنابراین ایران می‌تواند منبع خوبی برای تأمین نیازهای این کشورها که به سرعت در حال افزایش است، محسوب شود. سید بهادر احرامیان، نایب‌رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران نیز درباره تحریم‌های فلزات ایران از سوی آمریکا گفته است: ما باید بیشتر نگران موانع داخلی باشیم تا تحریم‌ها. اثر تحریم‌ها بسته به نوع اعمال آن و نوع همکاری کشورهای طرف قرارداد دامنه متفاوتی خواهد داشت.

بنابراین اگر فراموش نکنیم که کشورهای دنیا تا چه میزان می‌توانند

به عبارتی، در کوتاه‌مدت افزایش شوک منفی اعتباری (کاهش اعتبارات و تسهیلات پرداختی) و افزایش شوک منفی ارزی (کاهش نرخ ارز) منجر به کاهش اشتغال صنعت فلزات شده است. بنابراین می‌توان بیان کرد که شوک‌های منفی اثرگذاری بیشتری نسبت به شوک‌های مثبت بر اشتغال صنعت مذکور دارند که این مطلب در مطالعات قبلی درباره اثرگذاری بیشتر شوک‌های منفی بر متغیرهای کلان اقتصاد نیز ذکر شده است.

در ضمن می‌توان برای مقایسه بین تولید و اشتغال صنعت فلزات از منظر اثرگذاری شوک‌های پولی بر آن‌ها نتیجه گرفت که در بلندمدت شوک‌های پولی مانند تغییرات نرخ ارز و اعتبارات پرداختی به صنایع اثرگذاری بیشتری بر تولید صنعت فلزات اساسی نسبت به اشتغال آن دارند. به علاوه، در کوتاه‌مدت افزایش اعتبارات صنایع تولیدکننده فلزات منجر به افزایش تولید این صنعت شده است در حالی که بر اشتغال آن اثری نداشته است که دلیل اثرگذاری کمتر شوک‌های پولی بر اشتغال می‌تواند ناشی از وجود ظرفیت خالی کارگاه‌های آن باشد زیرا بر اساس آمارهای مرکز آمار ایران حدود ۹۷ درصد از کارگاه‌های صنعت مذکور تا ده درصد زیر ظرفیت بالقوه، تولید دارند.

در پایان براساس یافته‌های پژوهش با توجه به اثرگذاری شوک‌های مثبت اعتباری بر تولید فلزات اساسی در کوتاه‌مدت و بلندمدت، راهکارهایی از جمله افزایش اعتبارات پرداختی به کارگاه‌های تولیدکننده فلزات و همچنین نظر به تأیید افزایش شوک منفی ارزی (کاهش نرخ ارز) بر کاهش تولید فلزات، خرید ارز حاصل از صادرات این صنعت از سوی دولت با قیمتی مناسب برای رونق تولید آن پیشنهاد می‌شود.

در همین گزارش مشاهده می‌کنیم که صنعت فلزات از چه جایگاه والایی در توسعه صنعتی هرکشوری برخوردار است که چشم‌پوشی از آن و یا هرگونه اهمال در خصوص آن می‌تواند یکی از بازوهای بزرگ اقتصادی یک جامعه را به صورت عملی از کار بیاندازد و در نهایت اقتصاد آن کشور را رو به نابودی ببرد. چه آن که اگر قائل باشیم در جهان امروز که کشورهای صنعتی با تولید و خلق ارزش افزوده در همه جا حرف اول را می‌زنند پس بی‌شک هرچوبی توجهی و یا کم‌توجهی به این عرصه تعاتی بس هولناک در پی خواهد داشت.

در صنعت آهن ایران متاسفانه مشکلاتی وجود دارد که رخ نشان دادن جدی آن‌ها از سال‌ها پیش آهنگ رشد اقتصاد صنعتی به طور عام و اقتصاد بازار فلزات آهنی و فولادی به صورت خاص را تحت تأثیر امواج منفی خود قرار داده است. اگر در آغاز این کلام سرفصل‌های صنعت فلز را یکی به یک برشمردیم به این دلیل بوده است که اهل فن معتقدند برای از میان بردن بیماری‌های رشد کرده در صنایع کشور می‌بایست از ویژگی‌های جسمی و بدنی آن نیز آخرین اطلاعات و آمار را در اختیار داشت.

برای نمونه به معضل نبود ویامکبود و گرانی و بی‌ثباتی قیمت سنگ آهن می‌توان اشاره کرد که همواره دامن فولادی‌ها را گرفته است.

عوارض عوارض سنگ آهن!

در حال حاضر عوارض بسته شده بر سنگ آهن یکی از آن دست مشکلاتی است که دست فولادی‌ها را حسابی در پوست گردو قرار داده است. اخبار و اطلاعات منتشر شده رسانه‌ای فضای امیدوارانه‌ای را برای این صنعت ایجاد نکرده‌اند. به این گفته توجه کنید:

باید در مورد عوارض صادراتی سنگ آهن همتایت تجدید نظر شود. سنگ آهن‌ها در گمرک تفکیک نشده هستند و هر نوع سنگ آهنی مشمول عوارض صادراتی شده است. اگر سنگ آهن همتایتی در خارج از کشور مشتری پیدا کرده باشد و بخواهد صادر شود به علت بالا بودن قیمت عوارض صادراتی، صادرات این نوع سنگ آهن سودی ندارد.

این گفته عبارتی است که به تازگی از زبان حسین حسین‌زاده رئیس هیات مدیره انجمن تخصصی معادن و صنایع معدنی خراسان رضوی بر زبان رانده شده است. او در گفت‌وگو با ایسنا اضافه کرده است که برای صادرات سنگ آهن عوارض صادراتی گذاشته شده است. سنگ آهنی که از ایران صادر می‌شود سنگ آهنی است که عیار آهنش بالا است و به عبارتی به آن‌ها سنگ

فولاد؛ چشم امید ایران در بازارهای جهانی

● مهناز برخوردار

صنعت فولاد در دنیا به عنوان یک صنعت مادر شناخته می شود و صنایع بسیاری از جمله ساختمان و ساخت و ساز، خودرو، تجهیزات نظامی و ابزارآلات صنعتی به این صنعت وابسته هستند. از همین رو، محصولات فولادی یک کالای مصرفی و البته ضروری تلقی می شود و توسعه کشورها به میزان قابل توجهی به این محصول وابسته است.

جایگاه صنعت فولاد در ایران

فولادسازی به سبب آن که نقش قابل ملاحظه ای در تولید ناخالص داخلی (GDP)، ایجاد اشتغال، صادرات و ارزآوری دارد، در شاخص های توسعه یافتگی کشورها نقش پررنگی دارد و به عنوان یک صنعت استراتژیک از آن یاد می شود.

این صنعت از آن جهت برای کشور حائز اهمیت است که ایران از منابع و معادن غنی مواد معدنی برخوردار است و این موضوع ضمن دسترسی آسان و کم هزینه به ماده های معدنی جهت تولید محصولات پایانی، هم بهای تمام شده تولید را به نسبت سایر کشورها پایین می آورد و هم قدرت چانه زنی در بازارهای خارجی را بالا می برد. ضمن آن که وفور معادن غنی دست شرکت ها را در تولید بیشتر باز می گذارد. در این میان، چالش هایی همچون کمبود انرژی، عدم نوسازی تکنولوژی، رکود در بازار مصرف داخلی و اختلال در زنجیره تامین مانع جدی و مهمی برای صنعت برتر کشور محسوب می شود.

با وجود همه مشکلات و اضافه شدن تحریم ها در سالهای گذشته به جمع مشکلات، صنعت فولاد جزو معدود صنایعی بوده که به معنای واقعی بومی سازی شده و توانسته نام ایران را در جمع برترین ها قرار دهد.

بر اساس گزارش های جهانی، ایران در ماه ژوئن ۲۰۲۳ برابر با خرداد ۱۴۰۲ جایگاه هفتم تولید فولاد در جهان را حفظ کرد؛ این در حالی که ۵ کشور از ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد در جهان در ماه ژوئن با کاهش تولید مواجه شده اند اما؛ تولید فولاد در ایران افزایش داشته است.

بررسی وضعیت تولید فولاد خام در سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ حاکی از آن است که در سال ۱۴۰۱ با رشد بیش از ۷ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ مجموع ۳۰ میلیون تن فولاد خام در کشور تولید شد. همچنین تولید محصولات فولادی در سال ۱۴۰۱ با رشد بیش از ۱۲ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ در مجموع ۲۲ میلیون تن بوده است.

چشم بازار از به صنعت فولاد

بر اساس چشم اندازی که برای صنعت فولاد تدوین شده، تا سال ۱۴۰۴ تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال و صادرات ۱۹ میلیون تن از آن باید محقق شود اما؛ به سبب چالش هایی که در بالا گفته شد، آن چه در عمل اتفاق افتاده با چشم انداز تدوین شده فاصله دارد. این در حالی است که به سبب تحریم های گسترده و همه جانبه، کشور با کمبود منابع ارزی مواجه است و نیاز مبرم به تامین ارز دارد که یکی از درگاه های آن، صادرات است و یکی از مهمترین صنایعی که می تواند حضور قدرتمندی در بازارهای صادراتی داشته باشد، فولاد است.

بر همین اساس، سهم فولاد از ارزآوری صنایع، ۲۰ درصد است که میزان قابل توجهی ارزیابی می شود. بر اساس گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، مجموع صادرات فولاد و محصولات فولادی در ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۲ رشد ۲۰ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۱ داشته است.

بر اساس این گزارش، تولید تیر آهن در ۶ ماهه سال جاری حدود ۹۰ هزار تن بود که این آمار نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش ۶۰٫۷ درصدی را حکایت می کند. صادرات کل محصولات فولادی در مدت یاد شده از سال جاری برابر با یک میلیون و ۵۳۸ هزار تن بود که نشان از رشد ۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل دارد. صادرات آهن اسفنجی نیز در نیمه اول سال ۱۴۰۲ به ۸۷۴ هزار تن رسید که نسبت به نیمه نخست سال ۱۴۰۱ که ۳۱۲ هزار تن بوده، رشد قابل توجهی ۱۸۰٫۱ درصدی داشته است.

همچنین در سایر محصولات زنجیره فولاد اعم از گندله، کنسانتره سنگ آهن، اسلب، بیلت و بلوم، نبشی، ناودانی و سایر مقاطع نیز روند رو به رشدی را شاهد هستیم.

صادرات فولاد میانی و محصولات فولادی در شش ماهه سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۱
واحد: هزار تن

مغیر	صادرات		مغیر
	شش ماهه سال ۱۴۰۲	شش ماهه سال ۱۴۰۱	
محصول			
تیر آهن	۹۰	۵۶	
میله کربن	۱۱۲۳	۱۱۳۷	
نبشی، ناودانی و سایر مقاطع	۴۶	۶۶	
کل مقاطع طولی فولادی	۱۳۰۷	۱۲۵۹	
ورق گرم	۱۹۷	۱۱۲	
ورق سرد	۳	۱۱	
ورق پوشدار	۲۷	۴۱	
کل مقاطع تخت فولادی	۲۳۱	۱۶۴	
کل محصولات فولادی	۱۵۳۸	۱۴۲۳	
بیلت و بلوم	۲۵۴۲	۲۱۹۳	
اسلب	۱۰۹۸	۷۴۴	
فولاد میانی	۳۴۹	۲۹۳	
آهن اسفنجی	۸۷۴	۳۱۲	
گندله سنگ آهن	۴۵۰۸	۲۰۴۰	
کنسانتره سنگ آهن	۳۳۶۹	۴۶۵	
درصد تغییرات			
	۶۰٫۷		
	-۱٫۲		
	۴۲		
	۳٫۸		
	۷۵٫۹		
	-۷۲٫۷		
	-۳۴٫۱		
	۴۰٫۹		
	۸		
	۱۸٫۲		
	۴۷٫۶		
	۲۵٫۶		
	۱۸۰٫۱		
	۱۲۱		
	۶۲۴٫۵		

* توضیح: روش محاسبه صادرات کل مطابق تحت معادل با جمع جزئی انواع ورق می باشد. لطفاً برای کسب اطلاعات بیشتر با دفتر انجمن تماس بگیرید.

در خاتمه باید گفت که در حال حاضر عواملی همچون رکود ساخت و ساز در چین، بازارهای صادراتی روسیه و چین و دامپینگ این کشورها در بازارهای منطقه، جرقه های رشد بهای نفت و... بر صادرات شرکت های فولادساز اثرگذار خواهد بود. در این میان، گشایش های سیاسی در روابط بین دو کشور ایران و عربستان، عضویت ایران در بریکس و ادامه مذاکرات برجام، وضعیت صادرات محصولات فولادی را در آینده بهبود خواهد بخشید و همچنان امید ایران برای حضور در بازارهای جهانی و رشد صادرات غیرنفتی، فولاد است.

عضو هیات مدیره ایمپاسکو در حاشیه اختتامیه مسابقات آتش نشانان مطرح کرد؛

پیشتازی ایمپاسکو و ایمیدرو در ایجاد اشتغال
کار آفرینی و تولید سرمایه

همکاری نزدیک با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و وزارت صمت، ارتباط با فعالین بخش‌های مختلف خصوصی و دولتی برای بهره برداری از ظرفیت‌های گردشگری معادن متنوع کشور و تشکیل موزه‌های معدنی از جمله اقدامات موثر در راستای ارتقای درک عمومی از بخش معدن و معدنکاری به شمار می‌رود.

دستجری توضیح داد: در تمام مراحل فعالیت معدن از اکتشاف گرفته تا استخراج و فرآوری ذوب و پالایش، پیاده‌سازی روش‌های نوین و مانند آن، می‌توان کار آفرینی کرد و از آنجایی که افراد زیادی می‌توانند در هر یک از این مراحل مشغول به کار شوند، از منظر اشتغال‌زایی هم حائز اهمیت است.

وی با بیان اینکه در مرحله بازاریابی و عرضه محصول نهایی به بازار هم می‌توان به

ایده‌های نوآورانه اندیشید، عنوان کرد: بازار یکی از مراحل مهم فعالیت‌های معدنی و نقطه پایانی کار آفرینی معدنی است در نتیجه استفاده از فناوری‌های نوین در بخش فرآوری، افزایش راندمان، بازیابی مواد معدنی و در نهایت، عرضه محصولات با عیار و کیفیت بهتر می‌تواند فروش مواد معدنی را بالا ببرد و این خود می‌تواند زمینه‌ای برای کار آفرینی در حوزه معدن فراهم کرده و برند شرکت معدنی را در بازار ارتقا دهد.

عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران افزود: در کنار این اقدامات به عمل آمده، بخش معدن کشور نیازمند تحول است، یکی از اقدامات اساسی باز کردن قفل انجام اکتشاف در پهنه‌ها و محدوده‌های مستعد توسط دولت است.

وی تصریح کرد: ایمیدرو و شرکت‌های وابسته مثل ایمپاسکو به عنوان سکان‌دار توسعه زنجیره معدن و صنایع معدنی، به منظور رفع نیاز نیروی انسانی مورد نیاز معادن، از طریق مهارت‌آموزی و توانمندسازی، ضمن ایجاد اشتغال پایدار، ابزارهای لازم برای حمایت و تاثیرگذاری در رفع موانع موجود را فراهم می‌سازند. دستجری ادامه داد: در این ارتباط مرکز تحقیقات معدن و صنایع معدنی کشور در یزد با بهره‌گیری از تجاربی ارزشمند در خصوص فعالیت‌های معدنی کشور با تجهیز آزمایشگاه‌ها و جذب پرسنل خلاق و مجرب و دانشور ضمن برگزاری دوره‌های حرفه‌ای امور معدن و معدنکاری، بستری مناسب برای فعالیت شرکت‌های نوآور و استارت‌آپ در حوزه معدن فراهم کرده است. وی با اشاره به اینکه حضور بخش دولتی در مرحله پی جویی و اکتشاف هم از منظر جلوگیری از تخریب محیط زیست و زمین و هم پی جویی ذخایر قابل توجه موجب تأمین هر چه بیشتر منافع ملی می‌شود، توضیح داد: حضور انبوه فعالین خرده پا و اغلب غیرمتخصص از گذشته تاکنون مشکلات قابل توجهی برای کشور، نابودی محیط زیست و رها شدن نیمه کاره پهنه‌های کوچک مقیاس شده و مدیریت دولت در این بخش با ابزار و ادوات و تکنولوژی روز کمک بزرگی به محیط زیست و فعال سازی پهنه‌های مستعد خواهد بود. در این ارتباط شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به عنوان بازوی اجرایی ایمیدرو و دولت تجاربی گراندی در بخش پی جویی و اکتشاف داشته و در چند سال اخیر، پهنه‌های قابل توجه اکتشافی را به صورت راهبردی با مشارکت بخش خصوصی موجب صیانت از این ثروت عظیم ملی شده است.

دستجری در پایان خاطر نشان کرد: از دیگر نکات مورد توجه، فرماندهی متمرکز و پذیرش مدیریت هماهنگ و تخصصی و واحد وزارت صمت در این خصوص است، تداخل و فعالیت‌های موازی و خارج از این وزارتخانه در بسیاری از پهنه‌های مستعد و قابل توجه موجب بلا تکلیفی و سردرگمی و اتلاف وقت در بهره‌گیری پهنه این سرمایه عظیم ملی شده و به نظر می‌رسد مشارکت سایر سازمان‌های درگیر و حضور نمایندگان و کارشناسان آنها در فرآیند پی جویی و اکتشاف ذخایر معدنی با محوریت وزارت صمت ضمن تأمین نیازهای سایر بخش‌ها، این معضل نیز مرتفع خواهد شد.

عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران گفت: بر اساس آمارهای رسمی، ایمیدرو در رتبه اول و ایمپاسکو در رتبه چهارم تولید سرمایه، اشتغال و کار آفرینی قرار گرفته‌اند، توفیق پرسنل در نیل به این جایگاه ارزشمند در سالی که دغدغه اصلی رهبری معظم تاکید بر مقوله تولید بوده بسیار قابل تقدیر است.

به گزارش روابط عمومی ایمپاسکو، رضا دستجری عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در این باره توضیح داد: از یک سو این آمار در راستای تاکیدات رهبری مبنی بر جایگزینی معدن به جای نفت است و از سوی دیگر بر اساس این آمار نقش و کارکرد معدن و صنایع وابسته در بخش تولید سرمایه و ایجاد اشتغال بیش از گذشته خودنمایی می‌کند. وی ادامه داد: سهم معدن از اشتغال

مستقیم جهانی ۳۰ میلیون نفر است و از جمله حوزه‌هایی است که باعث اشتغال پایدار متوازن و افراد بومی می‌شود. دستجری با بیان اینکه متوسط ضریب اشتغال غیرمستقیم بخش معدن در جهان، ۷ نفر است و در میان حوزه‌های کشاورزی، آموزش، گردشگری و بانکداری بیشترین اشتغال غیرمستقیم را ایجاد می‌کند، عنوان کرد: سهم معدن از اشتغال مستقیم و غیرمستقیم جهانی حدود ۵.۲ درصد معادل ۲۰۰ میلیون نفر و تعداد شاغلان مستقیم معدن در حال بهره‌برداری ایران بر اساس گزارش‌ها در سال ۱۳۹۹، حدود ۶۶ هزار نفر است. عضو هیات مدیره ایمپاسکو با بیان اینکه با احتساب ضریب ایجاد شغل غیرمستقیم در بخش معدن (معادل ۷ نفر)، جمع اشتغال مستقیم و غیرمستقیم معدن ایران حدود چهار میلیون نفر است، تصریح کرد: با توجه به سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و تولید ۷۰۰ میلیون تن ماده معدنی، توجه ویژه به بخش معدن و صنایع معدنی به عنوان یک صنعت خودکفا (معدن به جای نفت) می‌تواند نقشی موثری در رشد اقتصادی کشور داشته باشد.

وی ادامه داد: اهمیت بخش معدن و صنایع معدنی و نقش درآمدهای حاصل از آن برای پوشش بیش از ۶۰ درصد از درآمدهای نفتی کشور خواهد بود.

دستجری تاکید کرد: ایران یک درصد از ذخایر معدنی خود را بهره‌برداری می‌کند، در حالی که ژرم جهانی حدود ۵۰ درصد است، در صورتی که ایران با نرم جهانی از ذخایر معدنی خود بهره‌برداری کند، چند برابر درآمدهای نفتی را از معادن کسب خواهد کرد.

وی با اشاره به اینکه گردش مالی بخش معدن در جهان حاکی است، از ۸ هزار میلیارد دلار گردش مالی بخش صنعت دنیا در سال، ۲۰۲ هزار میلیارد دلار آن (حدود ۳۰ درصد) مربوط به بخش معدن است، تاکید کرد: با وجود آنکه معدن یکی از بخش‌های قانون‌پذیر تولید و زیرساخت و موتور محرک توسعه صنعتی است اما تاکنون از طرف تصمیم‌سازان مورد توجه کافی قرار نگرفته و مهجور باقی مانده است. عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران ادامه داد: بررسی ساختار و نظامات آموزشی ممالک توسعه‌یافته بیانگر آن است که آگاهی بخشی از سطوح پیش دبستانی مورد توجه برنامه‌ریزان این کشورها بوده است. خوشبختانه در حوزه معدن فرصت‌های بی‌شماری از عمومی سازی فضاهای جذاب و پرهیجان معدنی برای توریست‌ها، تهیه و تولید سنگ‌های قیمتی، ایجاد مراکز زمین درمانی در اعماق زمین تا تهیه و استحصال فلزات ارزشمندی چون آهن و مس و آلومینیوم وجود دارد که خوراک صنایع بزرگ امروزی به شمار می‌روند و به تنهایی می‌تواند تأمین‌کننده شغل و کار و درآمد جمعیت جوان ما شود. در کنار آگاهی بخشی و فرهنگ سازی، ایجاد زیرساخت‌ها، بهره‌گیری از فناوری‌های روز، تمهیدات محیط‌زیستی، جلب رضایت و مشارکت موثر مردم نواحی مناطق معدن‌خیز نیز از جمله ضروریات ممکن و عملی به شمار می‌رود.

وی بیان کرد: تدبیر ایمیدرو با محوریت شرکت تهیه و تولید مواد معدنی در خصوص تاسیس واحد گردشگری معدنی با اصلاح اساسنامه و زمینه امضای تفاهم نامه‌های

ابروندهایی که فولاد را به مخاطره می اندازند

● سکیته مهرایی

بر این اساس، پیش بینی شده در بازه زمانی ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۶ رشد تولید فولاد ۰٫۸ درصد باشد که به طور قابل ملاحظه ای کمتر از ۵ سال اخیر است و به دلیل کاهش شدت اثر صنعت فولاد در GDP کشورها، توقف رشد عرضه چین و سایر کشورها و اضافه شدن هند و ترکیه به عنوان محرک های جدید عرضه، رشد ۰٫۵ درصدی طی سال های ۲۰۲۶ تا ۲۰۳۱ برآورد شده است.

یکی از مهم ترین حوزه هایی مصرف فولاد، مسکن است که از آگوست ۲۰۲۲ شرایط بازار مسکن چین رو به وخامت است و به نظر می رسد بازار ساخت و ساز چین در کوتاه مدت توان بازیابی خود را ندارد.

بر این اساس، بررسی ها حاکی از آن است که در ۴ سال آینده مازاد عرضه در بازارهای جهانی فولاد وجود دارد و قیمت آن رو به کاهش خواهد بود. به دلیل حرکت بازار به سمت بخش خدمات و کاهش رشد صنایع سنگین و بحران بازار مسکن، قیمت این محصول استراتژیک رو به افول خواهد بود و حتی رشد تقاضا در هند، آمریکا و بازارهای نوظهور نمی تواند، کاهش تقاضای چین را جبران کند.

بازار فولاد ایران نیز متأثر از بازار جهانی است؛ اما مهم ترین مزیت نسبی ایران، ذخایر عظیم گاز است که سبب کاهش بهای تمام شده تولید و افزایش حاشیه سود می شود و در نتیجه آن، دست شرکت ها برای عرضه بیشتر به قیمت پایین تر از رقبا باز است.

حجم صادرات اسلب ایران در مرداد و شهریور سال جاری کاهش ۵۲ درصدی داشته که یکی از دلایل آن، دامپینگ روسیه است که سبب افت قیمت اسلب صادراتی به کمتر از قیمت صادراتی نیز شده است.

مهم ترین چالش های صنعت فولاد ایران، موضوع قیمت گذاری است و علاوه بر آن، با چالش هایی نظیر اکتشاف و تامین مواد اولیه، کاهش صادرات به دلیل وضع عوارض صادراتی و تامین انرژی، نیز مواجه است.

بنابراین، بر اساس آن چه که در بازارهای جهانی و داخلی فولاد در حال وقوع است، حذف عوارض صادراتی و تلاش برای حضور در بازارهای اروپایی، اصلاح قیمت گذاری محصولات، سرمایه گذاری در حوزه انرژی و تامین آب، برنامه ریزی برای واردات مواد اولیه و توسعه فعالیت های اکتشافی، ضروری است تا صنعت فولاد کشور با مخاطره کمتری مواجه شود و بتواند جایگاه بهتری برای خود دست و پا کند.

صنعت فولاد یکی از صنایع استراتژیک و مهم قلمداد می شود و اندازه بازار فولاد جهان بالغ بر ۱۱۲۶ میلیارد دلار است و بیش از ۶ میلیون نفر به صورت مستقیم در این صنعت اشتغال دارند.

بر اساس آمارهای منتشر شده، طی سال ۲۰۲۳ بزرگترین تولیدکننده فولاد جهان با ۱۰۳۳ میلیون تن، کشور چین است و رتبه دوم در اختیار هند با تولید ۱۱۸ میلیون تنی است. در این رده بندی، ایران با تولید ۲۸٫۵ میلیون تن در جایگاه دهم قرار دارد. نکته قابل توجه در رتبه بندی تولیدکنندگان فولاد، اختلاف فاحش و بسیار زیاد چین به عنوان صدرنشین بارده دوم است.

فولاد با میزان بازافت ۶۳ میلیون تن در سال، بازافتی ترین ماده جهان شناخته می شود و از نگاه محیط زیستی نیز دارای مزیت نسبی است. علاوه بر این، اولویت کربن زدایی به همراه هزینه بالای انرژی یکی از ابروندهای جهانی فولاد به شمار می رود چرا که تلاش های بسیاری جهت استفاده از کوره های قوس الکتریکی و انرژی های تجدیدپذیر و استفاده از هیدروژن به جای زغالسنگ صورت گرفته و در کنار آن، به سبب اصلاح رفتار مصرف و روی آوردن به خودروهای الکتریکی، روند سرمایه گذاری در حوزه زغالسنگ کند شده است.

پیش بینی ها حاکی از آن است که تا سال ۲۰۵۰ مصرف فولاد ۲۰ درصد افزایش یابد و در مقابل، با حرکت به سمت انرژی های سبز، مصرف انرژی به ازای هر تن تولید تا ۶۰ درصد کمتر شود.

یکی دیگر از ابروندها و چالش های جهانی فولاد، افزایش تولید و تجارت با تمرکز بر حمایت از تولید داخلی کشورهاست و در این راستا، ممنوعیت واردات از روسیه، حرکت به سمت تولید در محدوده جغرافیایی کشورها، تغییر الگوی تجارت و سیاست گذاری به منظور کاهش تورم اثرگذار است.

در روند عرضه فولاد طی سال های آینده چندین عامل اثرگذار است که بررسی ها نشان می دهد، اثرات منفی بر عرضه بیشتر از اثرات مثبت است؛ بسته زیرساختی

آمریکا، سیاست های حمایتی دولت چین، شتاب بخش ساختمان و صنایع زیرساختی هند از جمله عوامل مثبت بر میزان تولید فولاد است. از طرف دیگر، انقباض بازار مسکن در آمریکا و به خصوص چین، سمت تقاضا را به شدت تحت تاثیر قرار می دهد و افزایش قیمت انرژی و تعطیلی واحدهای آلاینده نیز بیش از پیش بر شدت افت تقاضا می افزاید.

مروری بر وضعیت و چالش های ارزیابی اثرات محیط زیستی در ایران

خلاصه مدیریتی

یکی از ابزارهای مهم و اساسی برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار در بخش محیط زیست، برنامه ریزی در راستای ارزیابی آثار زیست محیطی پروژه ها و طرح های توسعه ای است؛ ارزیابی اثرات زیست محیطی، فنی است که براساس آن، همه مراحل عملیات یا پروژه های که در راستای توسعه صورت می گیرد، از نظر آثار مثبت و منفی آن بر کیفیت محیط زیست بررسی می شود. به صورت کلی، برای دستیابی به موضوع مهم توسعه پایدار، نیاز به تلفیق ملاحظات کلان (بالادستی) زیست محیطی در سیاست ها، برنامه ها و طرح های کشور، قبل از اجرایی شدن آنها در عرصه های میدانی توسعه است. لذا ارزیابی اثرات زیست محیطی، از طریق فرایندی قاعده مند، اثرات احتمالی مثبت یا منفی یک پروژه را بر محیط زیست، مورد بررسی قرار داده و به رد یا قبول آن پروژه یا طرح به تصمیم گیران، کمک می کند. این موضوع از آن برای اهمیت دارد که ارزیابی اثرات زیست محیطی یکی از عناصر اصلی تشکیل مدیریت زیست محیطی است و متعاقباً چنین مدیریتی ضرورت اعمال چنین ارزیابی ای را توجیه پذیر می سازد در سال های اخیر به دلیل وضع قوانین و مقررات، انجام و تهیه گزارش های ارزیابی در بسیاری از کشورهای جهان الزامی شده است؛ به نحوی که امروزه، کمتر کشوری یافت می شود که نسبت به مقوله ارزیابی اثرات زیست محیطی نا آشنا باشد. در کشور ما برای اولین بار در سال ۱۳۷۳، موضوع ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه ها و طرح ها، وجه قانونی به خود گرفت. نزدیک به سه دهه از اجرای فرایند ارزیابی آثار زیست محیطی می گذرد، اما متأسفانه نتایج مناسب و قابل ملاحظه ای از اجرای آن حاصل نشده و حتی روند تخریب محیط زیست ناشی از فعالیت های انسانی، روند صعودی به خود گرفته است.

مقدمه

به دلیل ارتباط و پیوستگی اجتناب ناپذیر عوامل اقتصادی، اجتماعی و بوم شناختی در سیاست های راهبردی کشور و برنامه های کلان، به ویژه در برنامه های توسعه ای، قانونمند شدن مقوله محیط زیست و در نتیجه شکل گیری قانون ارزیابی اثرات زیست محیطی، موضوعی محرز و انکار ناپذیر است. پیش بینی، جلوگیری یا کاهش بروز پیامدهای منفی و آثار سوء ناشی از فعالیت های انسانی در محیط زیست به نحوی که کاهش یا رفع آن آثار در محیط و بازگشت به وضعیت اولیه، از کنترل خارج نشده و غیرممکن نشود، از علل عمده توجه به ارزیابی اثرات زیست محیطی است. در این گزارش به تعریف، اهمیت و اهداف ارزیابی زیست محیطی و انواع آن، پیشینه تدوین قوانین و مقررات ملی و بین المللی در خصوص آن و اقدامات و دستاوردهای اجرای فرایند ارزیابی اثرات زیست محیطی در کشور در این زمینه اشاره شده است. طبق مصوبه شماره ۱۳۸ شورای عالی حفاظت محیط زیست ایران در فروردین ماه ۱۳۷۳، هفت نوع پروژه بزرگ عمرانی مشمول ارزیابی اثرات زیست محیطی شدند. در ادامه، جمهوری اسلامی ایران در آذرماه ۱۳۷۳ در بند «الف» تبصره «۸۲» قانون دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، نسبت به پذیرش موضوع ارزیابی اثرات زیست محیطی در چارچوب مصوبه قانونی خود اقدام کرده است. اگرچه با قانونی شدن این امر در ایران، روند طرح ها و پروژه هایی که مورد ارزیابی قرار گرفته اند رو به افزایش بوده و همچنین توجه برنامه ریزان بیش از گذشته به ادغام ملاحظات زیست محیطی در فعالیت های عمرانی معطوف شده است، اما نتایج بهدست آمده نشان دهنده روند صعودی موضوع تخریب محیط زیست در کشور است.

حفاظت محیط زیست

• انجام پژوهش کاربردی با موضوع آسیب شناسی فرایند ارزیابی محیط زیست کشور با تأکید بر تبیین جایگاه آمایش سرزمین، ارزیابی توان بوم شناختی، ارزیابی زیست محیطی راهبردی، ارزیابی اثرات تجمعی و ارزیابی اثرات زیست محیطی

• ایجاد استقلال مالی مشاوران و عدم وابستگی مالی به مجری طرح یا کارفرما از طریق تعیین مشاور و پرداخت هزینه های تهیه و انجام گزارش های ارزیابی اثرات زیست محیطی، از کانال بخش های تحقیقاتی سازمان حفاظت محیط زیست. پیشنهاد دیگر در این خصوص، استفاده از ظرفیت ملی محیط زیست به است؛ بدین معنا که مجری طرح یا کارفرما، هزینه های مربوطه را مستقیماً حساب صندوق واریز کرده و پرداخت حق الزحمه مشاور، با تصمیم و نظارت سازمان حفاظت محیط زیست، در مراحل مختلف پیشرفت کار انجام شود

• ارتقای دانش و فرهنگ زیست محیطی و بیان نمودن اهمیت محیط زیست و طرح مسائل و مشکلات موجود زیست محیطی از طریق رسانه های مختلف دیداری، شنیداری و نوشتاری یا از طریق مراکز آموزشی در کلیه سطوح و به تناسب نوع جامعه به منظور افزایش دانش زیست محیطی جامعه و مسئولیت پذیری کلیه مسئولان نسبت به تصمیم گیری های درست و حفظ محیط زیست

• توجه ویژه به موضوع حساسی محیط زیست

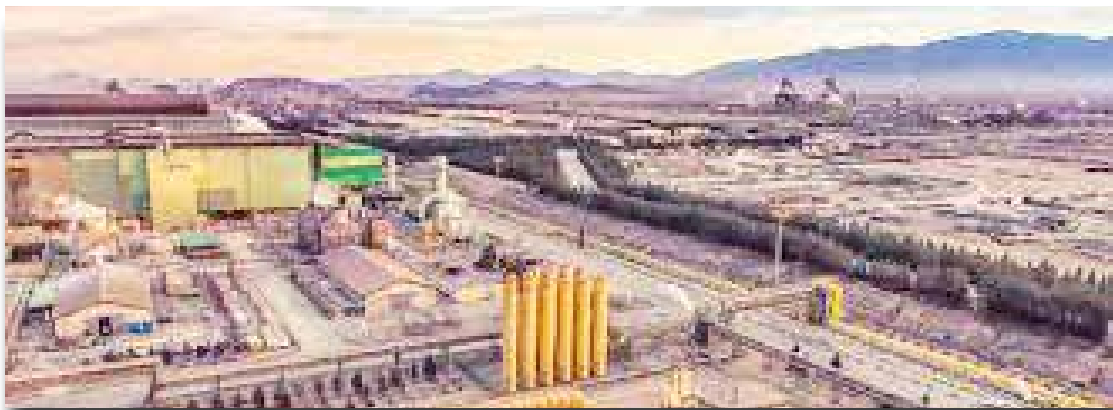
• رتبه بندی مشاوران برحسب نوع طرح یا پروژه به وسیله بخش های تحقیقاتی سازمان حفاظت محیط زیست، به دلیل تعدد و تنوع طرح ها و پروژه های مشمول انجام مطالعات ارزیابی زیست محیطی

طبق تعریف، به تمامی فعالیت ها و کارهایی که انسان برای بهتر کردن زندگی خود در محیط زیست انجام می دهد، توسعه گفته می شود. حال اگر قرار باشد که این توسعه در بلندمدت پایدار باشد، باید شرایطی را که محیط زیست و منابع طبیعی به عنوان بستر توسعه برقرار کرده است، مدنظر قرار دهد. اگر محدودیت های محیط زیست نادیده گرفته شوند، توسعه اقتصادی در نهایت به تخریب آن منجر خواهد شد. بنابراین دیدگاهی که حفاظت محیط زیست را مانعی بر سر راه توسعه اقتصادی تلقی کند، بسیار کوتاه نظرانه است. لذا توسعه صحیح فعالیت های انسانی نیازمند آن است که در تمام مراحل برنامه ریزی و مدیریت، به محدودیت های محیط زیست و منابع موجود در سرزمین، توجه شود.

به صورت کلی، دستیابی به تعادل مابین محیط زیست، جامعه و اقتصاد به منظور برآورده کردن نیازهای جاری بدون به خطر انداختن توانایی نسل های آینده در برآورده کردن نیازشان، ضروری در نظر گرفته می شود. توسعه پایدار به عنوان یک هدف از طریق ایجاد تعادل در این سه رکن پایداری به دست می آید. این موضوع منجر به هدایت سازمان ها در پذیرش رویکردی نظام مند نسبت به مدیریت زیست محیطی از طریق استقرار سامانه های مدیریت زیست محیطی با هدف کمک به رکن زیست محیطی از ارکان پایداری شده است.

در این گزارش تلاش شده تا به ضرورت وجود قوانین و مقررات ارزیابی زیست محیطی و نیاز به اعمال و اجرای آن ها در کشور پرداخته شود و همچنین مقایسه ای بین قوانین ارزیابی اثرات زیست محیطی برخی از کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه با قوانین موجود در ایران انجام پذیرد. در این مطالعه، مشکلات، تنگناها و محدودیت های ارزیابی اثرات زیست محیطی در کشور نیز تشریح شده است. نتایج حاصل از گزارش موجود در بررسی و تحلیل ابعاد مختلف ارزیابی های آثار زیست محیطی در ایران نشان می دهد که مهم ترین چالش ها و محدودیت های موجود، در حوزه های قوانین و مقررات (نواقص و خلایق قانونی)، دستگاه های اجرایی و از جمله دستگاه متولی (قابلیت ها و رویکردها)، بدنه ضعیف کارشناسی سازمان حفاظت محیط زیست در بررسی گزارش های ارزیابی زیست محیطی، عدم صلاحیت کافی مشاوران نسبت به تهیه گزارش های ارزیابی، دیدگاه نادرست کارفرمایان و مجریان طرح ها و پروژه ها نسبت به مقوله محیط زیست، روش کار ارزیابی زیست محیطی، فرایند تهیه و ارزیابی گزارش های بازنگری طرح ها، پایش، کنترل و نظارت و ضعف مشارکت های مردمی است. همچنین یکی از مشکلات قوانین موجود در خصوص ارزیابی آثار زیست محیطی پروژه ها و طرح ها در کشور، ریشه در ترجمه ای بودن آنها از متون قانونی کشورهای دیگر دارد؛ در حالی که با توجه به تفاوت های فرهنگی، محیطی و اقلیمی، این امر نیازمند بررسی تخصصی برای هر یک از مناطق کشور است. لذا در این گزارش، پیشنهادهایی برای ارائه احکام تکمیلی و بهبود وضعیت ارزیابی اثرات زیست محیطی در کشور ارائه شده است. مهم ترین پیشنهادها قابل پیگیری در دولت به شرح ذیل ارائه می شود:

- تصویب طرح یا لایحه قانون ارزیابی محیط زیست کشور به صورت خاص و مستقل، به منظور ضمانت اجرایی و تقویت بازدارندگی
- توجه به ارزیابی زیست محیطی راهبردی در سیاست ها، برنامه و طرح های کلان کشور قبل از اجرا
- در نظر گرفتن ارزش کالاها و خدمات زیست بومی در تهیه و تصویب طرح ها در مبادی تأیید اولیه آنها توسط سازمان برنامه و بودجه و سایر دستگاه های اجرایی مرتبط
- ایجاد ردیف بودجه اختصاصی برای طرح توانمندسازی نظام ارزیابی محیط زیست کشور
- توجه به نظارت و پایش محیط زیست اجرای طرح ها و پروژه ها پس از صدور موافقت های محیط زیستی با ایجاد سیستم نظارتی و پایش یا کنترل زیست محیطی طرح ها و پروژه ها با افزایش کمی و کیفی نیروی انسانی در ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها و حذف سامانه های پایشی و نظارتی سنتی
- ارتقای دانش فنی و تخصصی مخاطبان مرتبط با فرایند ارزیابی محیط زیست کشور از جمله کارفرمایان، مشاوران، کارشناسان (حوزه ستادی و استانی سازمان

زیست محیطی در یک منطقه مشخص انجام می شود
• مطالعه ای است که به پیشبینی تغییرات ناشی از اجرای یک پروژه مشخص بر کیفیت محیط زیست منطقه میپردازد
همچنین، بر اساس تعریف اتحادیه بین المللی آزار زیست محیطی (IAlA)، ارزیابی را می توان فرایند شناسایی، پیشبینی، ارزشیابی و اقدامات کاهش آثار بیوفیزیکی، اجتماعی و دیگر آثار مرتبط با توسعه پیشنهادی قبل از تصمیم گیری اصلی و عملیات اجرایی نامید.

اهمیت ارزیابی آثار زیست محیطی طرحها و پروژه های بزرگ توسعه ای کشور

ارزیابی آثار زیست محیطی به دلایل ذیل از اهمیت به سزایی برخوردار است:
• ارزیابی آثار زیست محیطی، ابزار مهم مدیریتی برای افزایش طول عمر بسیاری از پروژه ها است.
• استفاده از این ابزار برای اجتناب از بروز خطاهای جبران ناپذیر و یا ایجاد صدمات زیست محیطی، اجتماعی و یا اقتصادی ضروری است
• ارزیابی آثار زیست محیطی، سازوکاری برای آموختن از گذشته را ایجاد می کند که از اشتباهات پرهزینه و حوادث جلوگیری کرده و که مدیریت منابع را طی اجرا و پس از اجرای پروژه تقویت می کند
• ارزیابی آثار زیست محیطی، موجبات حفاظت هر چه بیشتر از منابع را فراهم آورده و از بروز آثار جبران ناپذیر به محیط زیست جلوگیری می کند
• معیاری طرحها و پروژه ها در زمان بندی تعیین شده، قادر به کاهش هزینه ها می شوند.

ارزیابی راهبردی زیست محیطی و تفاوت آن با ارزیابی اثرات زیست محیطی

علاوه بر ابزار ارزیابی اثرات محیط زیستی، ابزار دیگری تحت عنوان ارزیابی راهبردی زیست محیطی (SEA) وجود دارد. ارزیابی راهبردی زیست محیطی در واقع تکمیل کننده ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA) است. تفاوت بین این دو آن است که ارزیابی راهبردی زیست محیطی (SEA) در مرحله ای زودتر از ارزیابی اثرات زیست محیطی انجام می شود. تا زمانی که یک پروژه مرتبط با محیط زیست وارد فرایند تصویب نشود، ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA) در خصوص آن انجام نمی شود؛ ولی به این دلیل که تصمیم های مهم مرتبط با محیط زیست اغلب باید در چارچوب طرحها و برنامه های اولیه اتخاذ شود، ارزیابی راهبردی زیست محیطی (SEA) در مرحله برنامه ریزی (طرحریزی) انجام شده و به عنوان ارزیابی احتمالی اثرات زیست محیطی سیاست و خط و مشی ها، طرحها و برنامه ها، توصیف می شود.

ارزیابی راهبردی زیست محیطی (SEA) یک فرایند رویکرد قاعده مند و نوین است که شناسایی، پیش بینی و ارزیابی اثرات و پیامدهای زیست محیطی را در عالی ترین سطوح تصمیم گیری یعنی سطح کلان مدنظر قرار می دهد. بررسی قوانین و مقررات ارزیابی راهبردی زیست محیطی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه نشان می دهد که این قوانین بیشتر در سطوح بخشی و آمایش سرزمین کاربرد بیشتر و مؤثرتر بوده اند و در این زمینه کشور انگلستان به عنوان یکی از فعال ترین کشورها در پایه ریزی دستورالعمل های روش شناسی مناسب این ابزار، شناخته شده است.

در فرایند سیر تکامل مدیریت محیط زیست، به عنوان یک نظام گسترده و پویا برای مواجهه با آلودگی و تخریب محیط زیست، رویکردهای پیشگیرانه ای مورد توجه قرار گرفته اند.

در این راستا، از اواخر دهه ۱۹۶۰ میلادی، ارزیابی اثرات زیست محیطی EIA به عنوان فعالیتی به منظور شناسایی و پیش بینی اثرات یک پروژه بر روی رفاه و سلامت انسان و نیز بر محیط بیولوژیکی مورد توجه قرار گرفته است. همچنین بررسی و انتشار اطلاعات این اثرات مطرح شده و اجرائی قانونی آن جایگاه ویژه ای در کشورهای مختلف جهان یافته است. در سطح کشور، قوانین با مصوبات و زیست محیطی شاخه مهم و مستقلی از حقوق عمومی تلقی می شود که با اصل پنجاهم قانون اساسی قوام گرفته و اخیراً قوانین مربوط به ارزیابی اثرات زیست محیطی از تکوین و تکامل نسبی برخوردار شده است. ارزیابی آثار توسعه بر محیط زیست روشی است برای اطمینان از رعایت ضوابط، معیارها و قوانین محیط زیستی در طرح های مختلف که هدف اصلی آن پیشبینی، شناسایی و تجزیه و تحلیل دقیق کلیه نشان زدهای مثبت و منفی یک طرح بر محیط زیست طبیعی و انسانی است. برنامه ریزان و تصمیم گیران توسعه اقتصادی اجتماعی باید از محدودیت های اعمال شده از سوی محیط زیست آگاه باشند و در این زمینه، ارزیابی اثرات زیست محیطی روشی است که ملاحظات زیست محیطی را در فرایند برنامه ریزی و مدیریت برنامه های توسعه اقتصادی اجتماعی وارد می کند. امروزه ارزیابی اثرات زیست محیطی به عنوان یکی از مؤلفه های اثرگذار در برنامه ریزی و سیاست گذاری های زیست محیطی جایگاهی واقعی یافته است. اثرات محیط زیستی در اشکال و انواع مختلف مثبت و منفی، مستقیم و غیرمستقیم، کوتاه مدت و بلندمدت، اولیه و ثانویه، نقطه ای و جمعی، نمود پیدا می کنند. لذا ارزیابی زیست محیطی میزان کمی و کیفی اینگونه عوامل را به طور قاعده مند و براساس استانداردها و ضوابط و دستورالعمل ها مورد بررسی قرار می دهد و با شناسایی مهم و غیرمهم بودن اثرات، روش های حذف یا کاهش و همچنین نحوه کنترل و پایش آنها را ارائه می دهد. هدف از ارزیابی اثرات زیست محیطی کمک به جلوگیری، به حداقل رساندن و یا جبران هرگونه خطر زیست محیطی و در اغلب موارد تأثیرات اجتماعی است. از جمله پیامدهای عدم انجام مطالعات ارزیابی اثرات محیط زیستی پروژه ها، به شرح زیر است:

- عدم آگاهی از پیامدهای محیط زیستی مهم و ماندگار، عدم تعیین اقدامات اصلاحی مناسب و درج آن در برنامه ها
- عدم آگاهی از درآمدها و هزینه های محیط زیستی پروژه ها، بروز اثرات مخرب جبران ناپذیر در محیط زیست
- بالا رفتن نرخ هزینه بر درآمد اجرای پروژه ها، افزایش هزینه های جبران صدمات و آثار زیست محیطی پروژه ها در سطح ملی
- افزایش مخاطرات زیست محیطی در سطح محلی، منطقه ای و ملی شامل ریزگردها، سیل، رانش زمین، آلودگی هوا و فرسایش خاک، افزایش احتمال انقراض گونه های گیاهی و جانوری
- افزایش احتمال شیوع بیماری ها و آفات گیاهی، جانوری و انسانی، افزایش نارضایتی های اجتماعی و عدم برخورداری از مدیریت مشارکتی در کشور
- عدم دستیابی به اهداف توسعه پایدار در سطح محلی، منطقه ای، ملی و بین المللی
- با توجه به اثرات تخریبی و گاهی غیرقابل جبران و بسیار پرهزینه بسیاری از پروژه های توسعه، ارزیابی زیست محیطی به عنوان یک ابزار غیرقابل جبران و بسیار پرهزینه با توجه به اثرات تخریبی و گاهی قدرتمند برای دستیابی به توسعه پایدار از سال ۱۳۷۳ در کشور ایران جایگاه قانونی یافته است. ولیکن متأسفانه با گذشت بیش از سه دهه، همچنان کشور درگیر معضالت ناشی از ارزیابی های زیست محیطی است. لذا در این گزارش سعی شده تا ضمن آسیب شناسی قوانین مرتبط با ارزیابی های زیست محیطی و نتایج مطالعات ارزیابی های کشورهای پیشرو، پیشنهادهای اجرایی و نظارتی کاربردی ارائه کند.

اهمیت ارزیابی آثار زیست محیطی

با برشمردن ویژگی های ارزیابی اثرات زیست محیطی، این ابزار به صورت های زیر تعریف شده است:
• مطالعه ای است که به بررسی اثرات یک پروژه پیشنهادی بر محیط زیست میپردازد
• مطالعه ای است که با هدف برگزیدن بهترین ترکیب سود اقتصادی و هزینه های

نگرش متفاوت شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر به توسعه بازار؛ برنامه ریزی هدفمند برای تحقق آرمانها

● امید یوسف زادگان - مدیر بازاریابی و فروش شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر

صادراتی است. اگرچه فعالیت شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر فعلا روی تولید آهن اسفنجی متمرکز شده، اما در نقشه استراتژیک این شرکت ورود به تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر تسیم شده است که از اتخاذ رویکرد توسعه سبد محصولات و افزایش سهم از بازار فروش حکایت دارد. شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر با سنجش و ارزیابی شرایط فعلی زنجیره فولاد، تجزیه و تحلیل ریسکها، بررسی چالشهای صنایع فولادی و همچنین روند تولید، سودآوری و تقاضای محصول در بازارهای داخلی و صادراتی، نسبت به ایجاد کانالهای توزیع جدید و اضافه کردن محصولات با ارزش افزوده بالاتر در سبد محصولات اقدام کرده است. رویکردهایی که می توانند تضمین کننده ارتقای جایگاه فعلی توسعه آهن و فولاد گل گهر و حرکت روبه جلوی این شرکت در توسعه صنعت فولاد کشور باشد.

مشتری مداری و ارزش آفرینی

نگاهی به عملکرد شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر در سالهای اخیر نشان می دهد که این فعال زنجیره فولاد همواره در فروش و عرضه آهن اسفنجی خوش درخشیده است. این شرکت با دیدگاهی حول محور بزرگترین عرضه کننده آهن اسفنجی توانسته است در سال جاری نیز با عرضه مستمر و پایدار این محصول در بورس کالا در تامین مواد اولیه ۵۹ شرکت فولادساز قوس و القایی در کشور نقش بسزایی داشته باشد.

در فهرست مشتریان عمده شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر، شرکت های فولاد مبارکه اصفهان، فولاد هرمزگان جنوب، فولاد بوتیای ایرانینان و جهان فولاد سیرجان مشاهده می شود که اغلب در زمره فولادسازان برتر کشور قرار می گیرند. این امر به وضوح بیانگر این مسئله است که محصولات شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر از کیفیت لازم برای تامین خوراک فولادسازان مطرح کشور برخوردار است، زیرا تاثیر کیفیت آهن اسفنجی مستقیما در ساخت و تولید محصولات فولادی نمایان می شود.

اگرچه فعالیت شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر منحصرا روی تولید آهن اسفنجی متمرکز شده، اما در نقشه استراتژیک این شرکت ورود به تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر تسیم شده است که از اتخاذ رویکرد توسعه سبد محصولات و افزایش سهم از بازار فروش حکایت دارد.

امروزه داشتن برنامه بلندمدت و با اهداف استراتژیک لازمه بقا و پیشرفت هر کسب و کاری است. با توجه به اینکه استراتژی های توسعه بازار و توسعه سبد محصول، هر دو عوامل اساسی برای افزایش درآمد و سهم از فروش در بازار به شمار می آیند، شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر با نگاهی ویژه به این دو مقوله، چشم اندازهای بلند مدت برای تولید محصولات فولادی خاص و افزایش ظرفیت تولید آهن اسفنجی تا ۶ میلیون تن در سال را تعریف کرده است. این شرکت با انجام تحقیقات بازار و حصول اطمینان از نیاز مشتریان و حلقه های پایین دستی و وابسته، پروژه فولادسازی و احیای مستقیم را در دستور کار قرار داده است و امید می رود که با بهره برداری از آن ها شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر به جایگاهی ویژه در صنعت فولاد دست یابد.

در هر بنگاه اقتصادی و تولیدی، انتخاب استراتژی های متناسب با نوع فعالیت و جایگاه سازمان و در راستای اهداف و چشم اندازها، یکی از حساس ترین و حیاتی ترین اقدامات به شمار می آید. در واقع در پیش گرفتن راهبردهای متناسب با فضای رقابتی محیط کسب و کار امروز، چالش ها و پیچیدگی های منحصربه فرد خود را دارد، زیرا استراتژی های رشد و ترقی سازمانی علاوه بر حفظ کیفیت و کمیت تولید، باید زمینه بهینه سازی هزینه های تولید، افزایش حاشیه سود و ارتقای جایگاه بنگاه اقتصادی را فراهم کنند. استراتژی توسعه بازار و سبد محصولات از جمله مهمترین استراتژی های رشد سازمانی محسوب می شوند که شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر با در نظر گرفتن آن ها به عنوان دورویکرد راهبردی، در صدد قرارگیری در جایگاهی بهتر در زنجیره فولاد کشور و بازارهای داخلی و

بلندپروازانه، رویکرد نوین و منحصر به فردی برای توسعه سبد محصولات شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر محسوب می‌شود. این رویکردها توسط بخش بازاریابی و تحقیقات بازار شرکت از تمامی ابعاد و زوایا مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرند و سپس کام‌های استراتژیک و مسیرهای محقق شدن برنامه کلی برای توسعه سبد محصولات مشخص می‌شوند. پروژه احداث کارخانه مگامول طوبی اولین گام شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر در این راستا به شمار می‌آید که با راه‌اندازی این پروژه با ظرفیت تولید سالانه یک میلیون و ۸۵۰ هزار تن آهن اسفنجی، ظرفیت تولید این محصول به ۵ میلیون و ۱۵۰ هزار تن افزایش می‌یابد. در راستای احداث واحد فولادسازی شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر نیز در مرحله نخست ظرفیت تولید سالانه ۳ میلیون تن فولاد ایجاد می‌شود. یکی از مهمترین جنبه‌های توسعه این پروژه، ساخت محصولات کیفی و منحصر به فرد و قابل ارائه در بازارهای داخلی و صادراتی است که هم‌اکنون در داخل کشور امکان تولید آنها نیست.

تولید محصولات خاص موجب می‌شود که نیاز کشور به این نوع محصولات تا حدود زیادی برطرف شود و واردات آنها به طور قابل توجهی کاهش یابد. این امر از جنبه صرفه‌جویی ارزی برای واردات محصولات فولادی خاص نیز اهمیت دارد. از سوی دیگر این اقدام شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر گام ارزشمندی در متنوع‌سازی سبد محصولات و افزایش درآمد برای این فعال زنجیره فولاد به شمار می‌آید.

بدون شک، فعالیت‌های ارزنده و توسعه محور شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر در تکمیل زنجیره ارزش، نه تنها گامی اثر بخش برای ارتقای جایگاه این شرکت و افزایش سهم آن از بازارهای داخلی و صادراتی محسوب می‌شود، بلکه در راستای محقق شدن اهداف تعیین شده برای صنعت فولاد کشور است. البته این مهم در صورتی به ثمر می‌نشیند که نه فقط فولادسازان و فعالان زنجیره به دنبال توسعه محوری باشند، بلکه در ابعاد کلان نیز مشکلات و ریسک‌ها در حوزه تولید، فروش، ارزآوری، تامین پایدار منابع و انرژی‌ها نیز برطرف شوند.

بنابراین، شرکت در راستای مشتری مداری با در نظر گرفتن فاکتورها و شاخص‌های مد نظر مشتریان مانند تامین پایدار ماده اولیه، دارا بودن حداکثر فاکتورهای شیمیایی و فیزیکی آهن اسفنجی، کیفیت را یکی از محورهای اصلی توسعه بازار قرار داده است. این امر نه تنها منجر به جلب رضایت مشتریان فعلی می‌شود، بلکه کیفیت بالای آهن اسفنجی می‌تواند در شرایط پریسک صنعت فولاد و بعضاً توقفات طولانی مدت خطوط تولید، بستر صادرات این محصول را نیز فراهم کند.

به زبان ساده، برنامه‌های شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر بر اساس رفع نیاز مشتریان و جلب رضایت آنها پی‌ریزی می‌شود که این مسئله به نوعی منجر به گسترش و توسعه بازارهای داخلی و حتی صادراتی برای این شرکت می‌گردد. به عبارت دیگر، توسعه بازار، بازاریابی، درک نیاز مشتریان و جلب رضایت آنها مفاهیم درهم تنیده و به هم وابسته‌ای هستند که نمی‌توان آنها را جدا از یکدیگر تصور کرد.

در هر صورت، شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر برنامه‌های راهبردی توسعه بازار را محدود به جلب رضایت مشتری نمی‌کند و با انجام تحقیقات گسترده در بازار و بهره‌مندی از سایر استراتژی‌های رشد از جمله توسعه سبد محصولات در صدد افزایش سهم خود در بازارهای داخلی و صادراتی است.

همچنین شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر در راستای فرهنگ مشتری مداری، جلب رضایت مشتریان و ایجاد ارزش افزوده بیشتر برای خود و مشتریانش دستورالعمل بخش بندی مشتریان بر اساس مدل RSVP را تهیه نموده و به منظور شناخت بیشتر جایگاه و ارزش مشتریان برای حفظ مشتریان وفادار و کلیدی و همچنین جذب مشتریان بالقوه بصورت فصلی به روز رسانی می‌گردد.

پروژه‌ای برای افزایش سهم از بازار

هم‌اکنون آهن اسفنجی تنها محصول موجود در سبد محصولات این شرکت به شمار می‌آید اما در آینده‌ای نزدیک سبد محصولات شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر شامل پایین دست زنجیره فولاد نیز می‌شود و این هدف گذاری

مسار توهم شدت تولید

شرکت مجتمع فولاد خراسان

KHORASAN STEEL COMPLEX COMPANY

طلایه دار تکنولوژی نوین در صنعت فولاد کشور

استحکام یادگار ارشان زندگی

برج آجری، اثر هنرمند آذربایجان شادروان ابوالقاسم اخویان / نیشابور، ورودی مسیر آرامگاه خیم

سایت: www.KSCCO.ir

دورنگار: ۳ و ۴۲۲۳۱ ۰۵۱۴۲۴۵

تلفن: ۰۵۱۴۱۵۲۰۰۰۰

ایمیل: Info@KSCCO.ir

صندوق پستی: ۴۸۸

کیلومتر ۱۵ جاده نیشابور به شهر فیروزه

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر بزرگترین عرضه کننده آهن اسفنجی کشور

GOLGOHAR IRON & STEEL DEVELOPMENT CO
THE BIGGEST DRI SUPPLIER IN IRAN

- 01 کسب تندیس بلورین از بیستمین جایزه ملی تعالی سازمانی
- 02 کسب رتبه ۳۹ در بین ۱۰۰ شرکت برتر ایران
- 03 صادرکننده برتر کشور
- 04 شرکت برگزیده و پیشرو در توسعه فن آوری و رشد اقتصادی از وزارت صمت
- 05 واحد نمونه صنعتی استان کرمان از خانه صنعت، معدن و تجارت استان کرمان
- 06 واحد نمونه جشنواره امتنان از نخبگان جامعه کار و تولید استان کرمان
- 07 اخذ ISO17025 مدیریت کیفیت و ISO50001 مدیریت انرژی
- 08 کسب تندیس زرین یک ستاره از پنجمین جشنواره ملی صنعت سلامت محور

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر
GOLGOHAR IRON & STEEL DEVELOPMENT CO.
روابط عمومی

@tose.e_ahan_foolad www.gisdco.com

BAIC

X9

BAHMAN

بهمن

شرکت بهمن دیزل

Truck For Life

قدرت، کیفیت و ویژگی‌هایی که تجربه نکرده‌اید

@ bahmancommercial

www.bahman.ir

نخستین تولید کننده بریکت گرم (HBI) در کشور
 سومین کشور در خاور میانه و نهمین کشور در دنیا
 The First Producer of Hot Briquetted Iron (HBI) in Iran with 1.5 Million

HBI Advantages

All DRI Usage

Lack of Self-Igniting

Safe Transportation

Reducing Shipping Risk

سهولت در انبارش حتی در محیط باز

Minimum risk of overheating during storage even in outdoor area

قابلیت شارژ مداوم در کوره های EAF

Continuous charging capability in EAF

قابلیت شارژ بسته ای در کوره های EAF

Basket charging capability in EAF

قابلیت پیش گرمایش جهت شارژ در کوره های EAF

Preheating function capability for charging in EAF

مزایای محصول HBI

کلیه کاربردهای DRI

عدم خود اشتعالی

سهولت در حمل و نقل

کاهش ریسک حمل دریایی

Factory address : Persian Gulf Mineral
 & Metal Industries Economic Zone
 13 KM. Shahid Rajaei Port Road,
 Bandar Abbas, Iran
 Phone : +98 76 - 3100
 Email : bpgss@sabasteel.co

دفتر تهران : خیابان ولیعصر (عج)، خیابان شهید سرتیپ هوشنگ
 وحید دستگردی (ظفر)، پلاک ۳۸۰، طبقه ۴
 تلفن : ۰۲۱ ۹۱۰۹ ۱۲۶۱
 کارخانه : بندرعباس، کیلومتر ۱۳ جاده اسکله شهید رجایی
 منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس
 تلفن : ۰۷۶ - ۳۱۰۰

www.sabasteel.co

info@sabasteel.co

تبلور رشد اقتصادی کشور در فولاد مبارکه

محمد یاسر طیب نیا
مدیر عامل فولاد مبارکه
در جلسه گفت و گوی
استراتژیک شرکت:

تحقق برنامه‌های فولاد مبارکه در شش ماه نخست سال ۱۴۰۲

رشد ۴۴ درصدی
محصولات ویژه و جدید

انجام تعمیرات
اساسی

پیشرفت روند اجرای پروژه‌ها
و رشد کمی و کیفی تولید

موفقیت در حوزه
سرمایه‌گذاری شرکت

کاهش زمان تأمین و بهبود
ظرفیت‌ها برای ایجاد فرصت

تأمین به‌موقع مواد لازم
بخش بهره‌برداری

عدم انبارتجهیزات
پیش از زمان مورد نظر

حفظ سرمایه‌های شرکت
از طریق کاهش زمان خواب
سرمایه‌ها در هر بخش

ایجاد منابع در کنار اتکا به تولید

افزایش سرعت پروژه‌های
توسعه اعم از نورد گرم ۲
و نیروگاه سیکل ترکیبی

تصمیم‌گیری خردمندان و
به‌موقع برای هر یک از پروژه‌ها

انجام پیش‌بینی‌های لازم
و افزایش ظرفیت‌ها برای
رفع چالش‌ها

شناسایی نقاط قابل بهبود کار
گروهی و اصلاح جزء به جزء

رمز موفقیت سازمان

کار گروهی و کنش متقابل

تعامل خوب با همه بخش‌های
درونی و بیرونی

به‌کارگیری راهکارهایی از
جنس نرم‌افزار، برگرفته از رشد
فرهنگ سازمانی

داشتن استراتژی قوی فرهنگی،
متناسب با نیازهای امروز

عوامل تعالی و آرامش در سازمان

پیگیری و ارتباط مؤثر

تقویت حسن ظن

انجام کار کارشناسی

ارتقای وجدان کاری و اخلاق

سهم همه افراد در خلق ارزش

تلاش شبانه‌روزی همه واحدها
در یک مسیر

همبستگی و کار گروهی بیشتر

تعامل همه مدیران برای
چابکی و حل مشکلات

قرارگیری همه لایه‌های سازمان و
دستورالعمل‌ها در مسیر پیشبرد اهداف

